

Veliki Prasak

velkiprasak.com

Predrag Stojadinović
**INTERVJU SA
MILENOM
MANDARIĆ**

Miloš Babić
**ZAŠTO RELIGIJA
NIJE ISTINITA**

Lorens Kraus
**PODUČAVANJE
SUMNJE**

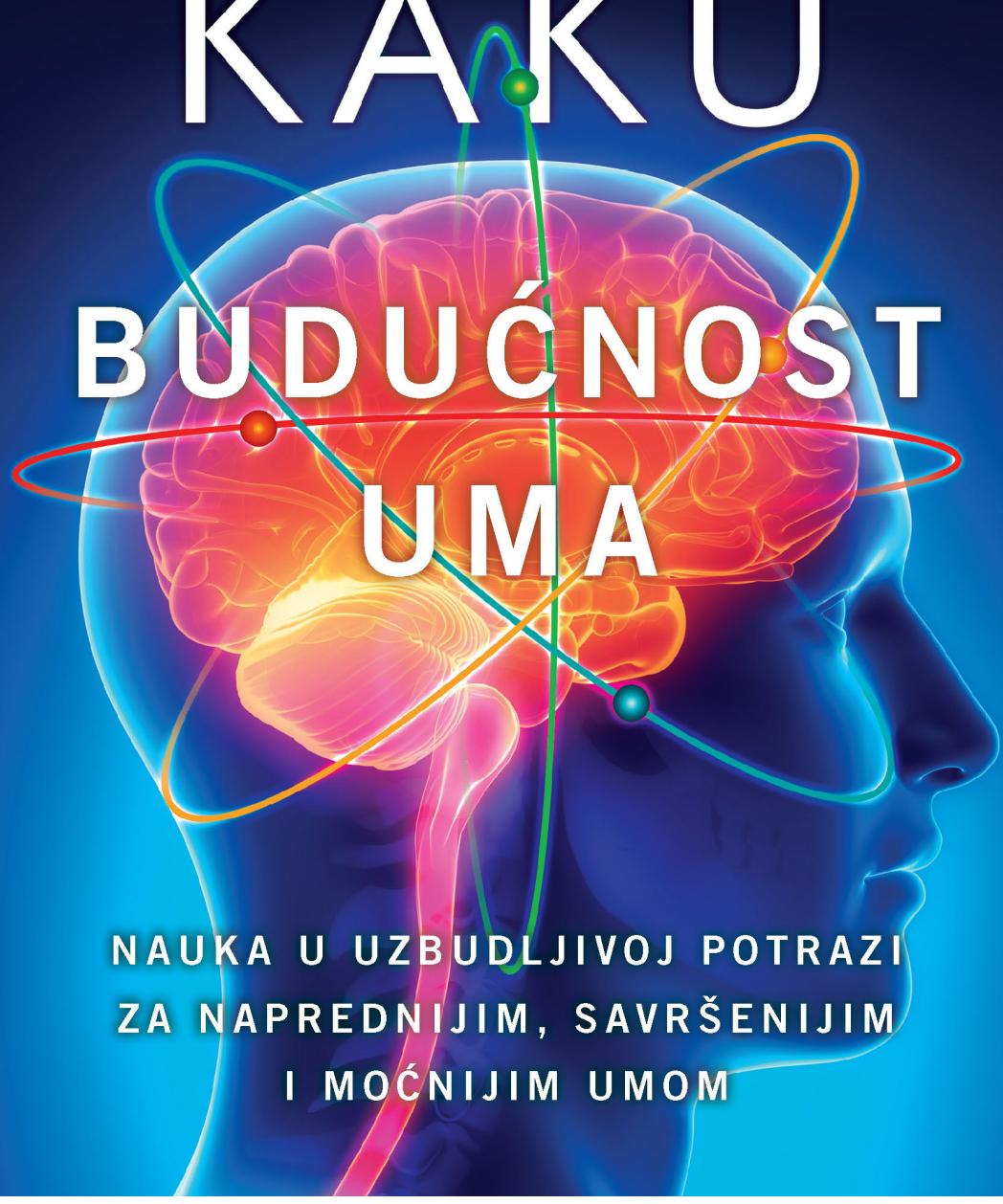

ATEISTI
SRBIJE

Broj 14 | Jun 2015.

AUTOR SVETSKOG BESTSELERA *FIZIKA NEMOGUĆEG*

MICIO KAKU BUDUĆNOST UMA

NAUKA U UZBUDLJIVOJ POTRAZI
ZA NAPREDNIJIM, SAVRŠENIJIM
I MOĆNIJIM UMOM

Sadržaj

Zašto religija nije istinita	6
Autor:	Miloš Babić
Tolerancija netolerancije (IV DEO).....	9
Autor:	Aleksandar Lambros
Intervju sa Milenom Mandarić	13
Autor:	Predrag Stojadinović
Podučavanje sumnje	16
Autor:	Lorens Kraus
Dubravka Stojanović: Da li su četnici danas pobednici?.....	18
Autor:	Branka Mihajlović
Blagodatni oganj verbalnog delikta	22
Autor:	Pavle Radić
Uticaj religije na obrazovanje (II DEO).....	23
Autor:	Tatjana Manojlović
Hronika	26
Autor:	Vladimir Božanović

VELIKI PRASAK
časopis Udruženja „Ateisti Srbije“

Izdavač:
Udruženje „Ateisti Srbije“

Kontakt telefon:
+381 63 80 44 200

Glavni i odgovorni urednik:
Vladimir Božanović

Redakcija:
Marko Ekmedžić
Miloš Đuričić
Predrag Stojadinović
Tejmur Šihmamedov
Tatjana Manojlović

Lektori:
Dušica Rašić Ilić
Vladimir Stokić

Dizajn i prelom:
Miloš Marković

50 logičkih grešaka

za koje treba da znate

Predrag
Stojadinović

HELIK

Sposobnost logičkog razmišljanja i rasuđivanja urođene su osobine svakog ljudskog bića, baš kao i uspravan hod ili upotreba jezika za sporazumevanje. Naš svakodnevni život i donošenje odluka zasnivaju se na logici mnogo više nego što nam se na prvi pogled čini. Međutim, kao što smo u stanju da logički rezonujemo, često – svesno ili nesvesno – činimo logičke greške.

Civilizovan i argumentovan dijalog, prenošenje važnih poruka i jasno izražavanje misli i stavova, nemogući su bez svesti o logičkim greškama i bez prepoznavanja ovakvih grešaka, kod sebe i kod drugih. U svetu koji je prepun marketinških, političkih, pseudonaučnih i drugih kampanja zasnovanih na veštrom manipulisanju činjenicama i namernom korišćenju logičkih grešaka da bi se najšira publika prevarila ili zavela, prepoznavanje logičkih grešaka je važan odbrambeni mehanizam savremenog čoveka.

Knjiga 50 logičkih grešaka za koje treba da znate, prva takve vrste na našem jeziku, napisana je kao dragoceni priručnik koji će izoštiti vaš osećaj za logiku i omogućiti vam da lakše otkrijete intelektualne i druge prevare, ali da i sami postanete uspešniji i ubedljiviji sagovornik koji poštено i argumentovano iznosi svoje stavove.

U ovom broju:

Tolerancija netolerancije

strana 9.

Samoubilački bombaški napad je sumanuti čin koji u sebi kombinuje islamski kult smrti i islamski antisemitizam.

Autor: Aleksandar Lambros

Blagodatni ognj verbalnog delikta

strana 22.

Po kom osnovu državni vrh učestvuje u organizaciji napravnog rituala prenosa „blagodatnog ognja“ iz Jerusalima u Beograd i potom po eparhijama SPC?

Autor: Pavle Radić

Uticaj religije na obrazovanje kroz istoriju II deo

strana 23.

Religija Rimljana bila je politeistička. Nije se ticala pojedinka, već zajednice.

Autor: Tatjana Manojlović

Dubravka Stojanović: Da li su četnici danas pobednici?

Posle takvog suočavanja sa prošlošću, sebe vidite drugačije i postanete bolji.

Autor: Branka Mihajlović

web: ateisti.com i velikiprasak.com
e-mail: redakcija@velikiprasak.com

Foto:

str: 6 > <http://goo.gl/NfYQvr>
 str: 7 > <http://goo.gl/O4TM3n>
 str: 8 > <http://goo.gl/qXsVk5>
 str: 9 > <https://goo.gl/K6PjFc>
 str: 10 > <https://goo.gl/hmyEoT>
 str: 11 > <http://goo.gl/MUFDtT>
 str: 16-17 > <http://goo.gl/ntjxVN>
 str: 22 > <http://goo.gl/ZklXUI>
 str: 22 > <http://goo.gl/ZJFtqN>
 str: 23 > <http://goo.gl/gPl17x>
 str: 24 > <https://goo.gl/u4NA3T>
 str: 24 > <http://goo.gl/4WkDiY>
 str: 25 > <https://goo.gl/Mx5Oku>
 str: 25 > <http://goo.gl/bEpgC6>

ZAŠTO RELIGIJA NIJE ISTINITA

Kad vernik priča o filozofiji morala, obično tvrdi, mrtav ozbiljan: Ateisti imaju moral, ali to je moral utemeljen na strahu od kazne.

Priča. Beskonačna priča, još jedna u beskrajnom nizu izmišljotina. Kako mali Perica zamišlja ateiste. Tako ja sada mogu da ovde da držim predavanje o vernicima: Eto, vernici nemaju nikakve motivacije, već se ponašaju dobro ili loše samo zato što veruju da im preti kazna (pakao) za loše ponašanje, a da će dobiti nagradu (raj) za dobro.

Ateizam, isto kao i teizam, ne određuje ama baš ništa u vezi s moralom. Jedan teista može na osnovu svoje vere u Boga da zaključi da je dobro da za sebe prikači bombu i da sebe detonira usred gomile ljudi. Neki ateista može isto tako da odluči

da veruje u Ejn Rand i njenu religiju sebičnosti.

Ali, tu je i druga strana. Vernik može da bude pokrenut idejom ljubavi, i da zaista brine o drugim ljudima.

Ateista može, shvatajući da dobrota i pravda u svetu zavise isključivo od ljudske akcije (da nepostojeći Bog ne može da doneše pravdu), shvati sebe kao deo ljudske zajednice i da prestane da gleda druge ljudе kao bićа koја су potpuno odvojena (šто je jedna od definicija ljubavi prema bližnjima).

Kad ostavimo praznu priču po strani, i odemo u svet, i VIDIMO ŠTA SE DOGAĐA, nalazimo ogroman broj država u kojima je religioznost visoka, a briga prema siromašnima i bolesnima veoma mala. Istovremeno, najateističkije države na svetu takođe pokazuju i najveći nivo morala.

Ovo važi čak i u okviru istih država. U SAD, recimo, države s najvećim brojem ateista, postoje države u kojima se mnogo ulaže u brigu o beskućnicima, mentalno obolelima i siromašnima. Države u kojima je hrišćanstvo najsnažnije (pogotovo protestantizam) jesu one u kojima ima najviše siromašnih i bolesnih, i u kojima samo stanovništvo agresivno odbija ideju organizovane socijalne pomoći. Hrišćanski vernici glasaju svake godine an blok za partiju koja brani prava bogatih, i koja pokušava svim silama da ukine pomoć siromašnima.

Ovo izgleda pomalo paradoksalno, ali psiholozi su ispitali razloge. Ateisti posmatraju društvo kao celinu; i u skladu s tim oni koji su zainteresovani za opšte dobro organizuju pomoć svima. Svako ko je siromašan ili bolestan, bio hrišćanin, ateista ili musliman, dobija pomoć. Hrišćanske grupe (opet, pogotovo

protestantske) vide svet kao bitku između dobra i zla: pripadnici njihove grupe su (naravno) na strani Boga i dobra, dok su ateisti (i pripadnici drugih religija) na strani davola, demona, zla. Otud prosečan hrišćanin koji želi da pomogne siromašnima ima otpor prema ideji da se ta pomoć daje kroz državu - umesto toga, novac ide crkvama, odakle se deli u skladu sa željama te crkve (pomoć dobijaju uglavnom samo oni koji su pripadnici iste religije - ili bar moraju da pristanu da slušaju propovedi ili postanu konvertiti da bi dobili pomoć).

Kad se uzme u obzir činjenica da verni hrišćani vide druge ljude kao borce za „sile zla“ uopšte nije čudno

U svojoj karijeri video sam mnogo studenata iz religioznih (pre svega baptističkih ili adventističkih) porodica koji su morali da napuste univerzitet zato što su počeli da sumnjuju u postojanje Boga, pa ih je porodica potpuno izbacila. Videlo se da su roditelji očajni i tužni, ali su se ipak odrekli sopstvenog deteta zato što su verovali da tako moraju.

Istovremeno, nikada nisam video roditelje ateiste koji su se odrekli deteta zato što je ono postalo hrišćanin (ili musliman, ili pripadnik Hare Krišne). Empatija dolazi prvo i pre svega. Pravila nisu bitna.

U društvima u kojima se povećava nivo ateizma može se analizirati

zlo kao što može za dobro; ateizam ne menja praktično ništa po tom pitanju. Jedan tekst na ovu temu, iz hrišćanskih izvora:

christianpost.com

Intuitivni sistemi koji određuju naše moralne odluke operišu na nivou koji je daleko dublji od racionalnog uma (od koga zavisi da li će čovek pratiti religiju, i koju).

Možemo da zaključimo da je priča o moralu koju vernici stalno izvlače samo to: priča. Prazna. Kad se izmene efekti u stvarnom svetu, njihove beskrajne teorije o moralu imaju negativan efekat - koji može biti blag ili snažan, ali je uvek u pravcu većeg zla.

ZAŠTO UOPŠTE BITI ATEISTA?

da se svuda u svetu generalno nalaze na strani SUPROTNOJ od one o kojoj tako uporno pričaju.

Ovo ne važi samo za društveni aspekt. Može se izmeriti i na ličnom nivou. Recimo, hrišćani su manje motivisani saosećanjem nego ateisti: newscenter.berkeley.edu

Takođe, pošto je ateistički moral zasnovan na empatiji (razumevanju za osećanja drugih), umesto na pravilima zapisanim u nekom prastarom tekstu, ne dolazi do konflikta.

moral i kooperativno društveno ponašanje; rezultati podržavaju zaključak da deca koja rastu bez religije i bez religijske PRIČE O MORALU postaju u proseku malo moralnija nego što su bila s tom pričom: latimes.com

Psihologija i neuronauka su otišle duboko ispod površine kad je reč o ovom pitanju i došle do zaključka da su moralne odluke najvećim delom potpuno imune na religiozne uticaje.

Religiozan čovek može jednako lako upotrebiti religiju kao opravdanje za

Zašto uopšte biti ateista?

Napraviću sledeću analogiju.

Hantingtonova bolest je smrtonosna neurodegenerativna bolest koju izaziva dominantna mutacija u genu zvanom hantingtina. Ako čovek ima mutirani gen, garantovano je da će dobiti bolest i da će od nje umreti - najverovatnije će dobiti simptome oko 40. godine života, a umreće oko 55.

Čovek koji ima roditelja koji je umro od ove bolesti ima 50% šanse da nosi mutirani gen, pa otud

verovatnoća da će i on umreti od ove bolesti. Trenutno ne postoji nikakva terapija: ništa ne može da izleći Hantingtonovu bolest, niti može da je uspori.

Kad pogledamo članove porodica u kojima ova mutacija postoji,

umanjuju svoj strah od neizbežne bolesti i rane smrti koja im preti.

Druga grupa, nazovimo je „ateisti“, prihvata smireno dijagnozu. Nada se da će nauka nešto da nađe, ali ne računa na to. Umesto toga, planira život u skladu s mogućnostima. Umesto štednje za penziju, recimo,

Hantingtona ne mogu da se suoča sa stvarnošću; iluzija da će im vitamini ili biljke nekako pomoći da zaobiđu nezaobilazno neophodna im je da bi mogli da uopšte prežive. Ako bi se tim ljudima oduzele iluzije, neki od njih bi verovatno postali katatonični od straha. Svakako, ne savetujem da

nalazimo značajno različite reakcije. Neki ljudi odbijaju da se testiraju jer ne žele da znaju. Žive najbolje što mogu, i nadaju se da bolesti nema.

Ali, za nas su ovde važni ljudi koji odluče da se testiraju, i koji saznaju da nose mutaciju - oni koji znaju, sa 100% sigurnosti, da će dobiti bolest, da će polako izgubiti kontrolu nad svojim umom i telom i da će umreti. Ovi ljudi obično padaju u jednu od dve drastično različite grupe.

Jedna grupa ljudi, nazovimo ih ovde „vernici“, posvećuje se borbi protiv bolesti. Počne da koristi razne lekovite travke, da troši ogroman novac na vitamine i nadrilekarske proizvode, ide na drastične dijete koje su nekom lekaru pale na pamet kao „nešto što možda može da pomogne“.

Ništa od ovoga ne funkcioniše: mehanizam Hantingtona je takav da dijeta i vitamini nikako ne mogu da pomognu. Ali ovakvo ponašanje „vernici“ daje iluziju kontrole nad sopstvenim životom, na osnovu koga

pokušava da „upakuje“ više života u prvih nekoliko decenija. Ako ima decu, obično to radi na genetskim klinikama (tako da spreči da se oštećeni gen prenese na sledeću generaciju). Ne troši pare na besmislene tretmane, već ih ulaže u bogatstvo života i u pomaganje drugima.

Koja je razlika? Obe grupe će doživeti istu sudbinu. Ako moje kolege koje rade na problemu ne uspeju da nađu lek u toku života ovih ljudi, obe grupe će se razboleti i umreti. Ni „vernici“ ni „ateisti“ nemaju nikakvu stvarnu prednost - ono što rade im ne menja sudbinu.

Ali, razlika je u tome kako provode život. Jedna grupa ulaže svoju nadu u nešto što NIJE ISTINITO. Druga grupa živi stvaran život.

Da se razumemo, ovo nije osuda. Ljudi rade ono što moraju, pokušavaju najbolje što mogu. Neki ljudi koji dobiju dijagnozu

se to radi - samo primećujem da oni koji mogu da prevaziđu taj strah žive bogatiji život.

Isto važi i za temu našeg razgovora. Nekim ljudima je potrebna iluzija da je njihov život planiran, da postoji neko svemoćan ko se brine o njima, i da je univerzumu važno što se događa u detaljima njihovog svakodnevnog života. Bez te iluzije, strah od ogromnosti postojanja (i od nezaobilaznog kraja) za mnoge ljudе je prevelik.

Za nas koji smo savladali te strahove nema neke velike promene. I dalje smo isti ljudi kakvi smo bili, i dalje nam sledi ista sudbina kao i svima ostalima. Ništa nismo dobili. Ali smo prestali da trošimo vreme i snagu na održavanje iluzija, i možemo da živimo život slobodnije, u skladu s realnim odrednicama morala i (pronađene) svrhe - ne arbitarnim, iluzornim naredbama koje su date u nekom (navodno) svetom tekstu. S moje tačke gledišta, tu slobodu dejstva i te kako vredi imati.

TOLERANCIJA NETOLERANCIJE

Ubica van Goga osuđen je na kaznu doživotnog zatvora bez mogućnosti pomilovanja. Za vreme suđenja, na koje je dolazio sa Kuranom pod miškom, majci ubijenog reditelja obratio se rečima - „Ne saosećam sa tobom. Ni malo te ne žalim. Ne žalim te jer si nevernica.“

Nakon ovog tragičnog događaja problem koji je do tada bio negiran ili, u najmanju ruku, ignorisan, postao je vidljiv. Postalo je jasno, makar nekim pojedincima, da se multikulturalizam zapravo pretvorio u kulturni relativizam.

O tome u Holandiji, i ne samo u Holandiji, neumorno govori kontroverzni političar Gert Vilders, vođa Partije za slobodu, treće najjače političke stranke u Holandiji. Vilders, koga protivnici nazivaju rasistom, ultra desničarem i običnim populistom, autor je kratkog političkog filma „Fitna“ (arapski: neslaganje među ljudima, iskušavanje vere u teškim vremenima). Film, sačinjen od kombinacije sura iz Kurana i novinskih i TV izveštaja o islamskim terorističkim

napadima i propagiraju mržnje od strane islamskih verskih vođa, za cilj ima da pokaže kako učenja iz Kurana vernike ohrabruju na terorizam, antisemitizam, nasilje prema ženama, pripadnicima drugih vera, homoseksualcima, i uspostavlja vezu između svete knjige islama i islamskog političkog univerzalizma.

Film ima otvoreno propagandistički prizvuk i cilja na poentu bez ikakvih finesa. Međutim, ništa u njemu izneto nije neistinito. Vilders u svojim javnim nastupima islam poredi sa fašizmom, Kuran s Hitlerovom „Mojom borbom“, islam naziva evropskim trojanskim konjem i nazadnom ideologijom, govori o nepomirljivoj razlici između evropskih građanskih vrednosti i islama, proroka Muhameda naziva pedofilom i kaže da bi u današnje vreme bio tražen kao terorista ...

Svako s minimumom intelektualnog integriteta mogao je sam da proveri šta piše u islamskim svetim spisima i da uspostavi ili ne vezu između njih i islamskog terorizma. Dovoljno je već otici i neku od lo-

kalnih džamija. Ipak je Vilders, koji je upro prstom u tekstove koji generišu islamski terorizam, agresiju i džihad, taj koji je pred sudom završio zbog „govora mržnje“.

Prvi pokušaj suđenja na osnovu zakona o govoru mržnje, propao je u junu 2008. godine. U saopštenju izdatom iz kancelarije javnog tužioca stajalo je - „Vildersovi komentari su štetni i uvredljivi za veliki broj muslimana ali to ne znači da su i kažnjivi. Sloboda izražavanja vrši ključnu ulogu u javnim debatama u jednom demokratskom društvu. Što znači da su uvredljivi komentari u političkoj raspravi dozvoljeni“. U januaru 2009, međutim, protiv Vildersa pokrenut je novi postupak. U uvodnom obraćanju veću sudiju Vilders kaže – „ako je nešto istina kako onda može biti protivzakonito“?

Vilders zbog brojnih pretnji smrću živi pod stalnom policijskom zaštitom, menja lokacije svakonevno i sa rođenom ženom se iz bezbednosnih razloga viđa samo jedanput nedeljno.

Drugi primer iz Holandije. Pim Fortijn, bio je još jedan politički aktivista koji je otvoreno govorio o problemu integracije muslimanskih doseljenika u liberalno holandsko društvo. Zalagao se za restriktivnu imigracionu politiku ali i za to da se imigrantima koji su već u Holandiji a nemaju papire, dozvoli legalan boravak. Insistirao je, međutim, na tome da je neophodno da muslimani prihvate društveni konsenzus o ljudskim pravima kao svoj. Smatrao je da je islam nazadan i da nije prošao kroz proces modernizacije te zbog toga ne prihvata demokratiju, prava žena, seksualnih i ostalih manjina zbog čega je izražavao bojazan da bi holandski pravni sistem mogao da odstupi pred šerijatom.¹

U jednoj TV debati 2002. godine u kojoj je učestvovao i jedan muslimanski klerik namerno je napadno isticao svoju homoseksualnu orijentaciju. Imamu je konačno pušao živac i izvređao ga pogrdnim rečima sa uobičajenog repertoara uvreda za homoseksualce. Fortijn se, savršeno miran, okrenuo ka kameri obraćajući se direktno gledaocima - „Ovo je taj trojanski konj netolerancije koji Holanđani puštaju u ime multikulturalizma“.

Pim Fortijn je ubijen na parkingu radio stanice u Hilversumu na severu Holandije u jeku predizborne kampanje, 6. maja 2002. godine. Njegov ubica je Holanđanin Volkert van der Graft, koji je svoje ubistvo pravdao željom da „zaštitи slabije grupe društva“ i muslimane kao „žrtvene jarce onih koji teže političkoj moći“.

Nigde se ovaj iracionalni odnos zapada koji ne samo da u potpunosti negira suve činjenice već i insistira na negiranju stvarnosti, ne ogleda bolje nego u odnosu prema bliskoistočnom sukobu, tačnije prema izraelsko-palestinskom suko-

bu.² Ukoliko se o ovom problemu obaveštavate iz vodećih međunarodnih medija³, kako ljudi i inače čine na uobičajenom površnom nivou koji diktira ritam svakodnevice, vi o toj zamršenoj političkoj situaciji sigurno imate predstavu kao o sukobu u kome jaki i agresivni Izraelci tlače nemoćne i nevine Palestince

ograničenja. Sudija koji je bivšeg izraelskog predsednika Moše Kacava poslao u zatvor zbog silovanja bio je Arapin (palestinski hrišćanin) dok se u mnogim arapskim zemljama za silovanje kažnjava žrtvu a ne počinilac a često žrtvu zbog „ukaljane časti“ ubije neko od bliže porodice.

koji se bore za državu koju su im Jevreji oteli. Štaviše, o Izraelu ćete čuti kao o apartheidu državi.

Činjenice su sledeće i svako može da ih proveri: U Izraelu živi oko milion i po Arapa, što će reći da je 20% izraelskih državljanina arapskog porekla. Oni u njemu uživaju apsolutno sva prava koja i Jevreji. Tačnije, Arapi u Izraelu uživaju građanska prava i lične slobode kakve ne postoje nigde u čitavom arapskom svetu. Drugim rečima, najslobodniji Arapi žive u Izraelu.⁴ Izraelski Arapi mogu da glasaju, budu birani u parlament, drže imovinu i vode biznis bez ikakvih

² Britanski komičar Saša Koen Baron jednom je bliskoistočni sukob duhovito prokomentarisao - „u osnovi ovog sukoba je, zapravo, jedan modni problem. Da ustanete ujutru, otvorite ormari i vidite samo red crnih burki i vi biste se razneli bombama. Kad ste videli teroristu u Mark Džejkobs odelu?“

³ Na zapadu u anti-izraelskoj propagandi prednjare norveški i švedski mediji (u Britaniji list Guardian). Stepen neobjektivnosti norveških i švedskih medija u jednom od svojih klipova Kondel s pravom naziva „skoro islamski antisemitskim“. U februaru 2013. nepoznati napadač pokušao je atentan na danskog istoričara i novinara Larsa Hegedarda, urednika Dispatch International. Mnogi svetski mediji izvestili su o tome nazivajući Hegedarda u svojim izveštajima „kritičarem islama“ ili „prominentnim kritičarem islama“. Švedski mediji su ga uporno nazivali „neprijateljem islama“ i „rasistom“. Hegedard je odlučio da švedske medije tuži za klevetu.

⁴ 82% izraelskih Arapa radije bi bili državljanini Izraela nego bilo koje arapske zemlje, podatak uzet iz studije „Patriotism and National Security“ koju je sproveo Institute for Policy and Strategy, Louder School of Government, Diplomacy and Strategy 2006.

¹ Šerijat u Evropi vam se može učiniti kao preteran strah. Međutim, holandski ministar pravde, Piet Hein Doner, izjavio je 2006. godine da bi Holandija u jednom trenutku mogla da prihvati šerijat na ustanovi način. „Što se mene tiče, tako nešto je izvesno“, izjavio je tom prilikom. „Ako dve trećine stanovništva sutra odluči da uvede šerijat onda takva mogućnost mora da postoji. Kako to možete sprečiti na zakonski način? Većina odlučuje. To je suština demokratije.“

Najmlađi izraelski ambasador u istoriji je Reda Mansur (druz po veroispovesti, jedan oblik islama sa elementima gnostičkih i neoplatonskih filozofija). Mis Izraela za 1999. godinu bila je Palestinka Rana Raslan. Gde u arapskom svetu žena može da slobodno prošeta u kupaćem kostimu ispred sevajućih bliceva? (Odgovarajući na optužbe islamista za širenje nemoralja, sebe je opisala kao „sekularnu muslimanku“).

Izrael je pluralistička, liberalna demokratija, i kad smo već kod toga, jedina takva država na Bliskom istoku. Nazvati je državom apartheid je ne samo laž i kleverte, već smišljena laž. Apartheid je politika stroge segregacije belačkog od neblačkog stanovništva koji je na snazi bio u Južnoj Africi od 1948. do 1998. godine. Crnci nisu imali pravo glasa, nisu mogli da obavljaju javne funkcije, žene se ili udaju za belce, nisu mogli čak ni da koriste iste toalete.

Možemo se pitati šta je sa Palestincima koji ne žive unutar Izraela? Nisu li oni izloženi neprestanim represalijama i maltretiranjima? Palestinci koji žive na takozvanim okupiranim teritorijama (pojas Gaze i Zapadna obala) ne nalaze se ni pod kakvom izraelskom upravom, već pod upravom svog političkog predstavnika, Hamasa. Tačno je, oni stoje u dugim redovima i izloženi su kontroli i proverama pri ulasku u Izrael, ali to je zbog toga što Hamas sopstveni narod regрутuje i šalje u samoubilačke bombaške misije unutar Izraela koje za cilj imaju ubijanje izraelskih građana. Svaka normalna država zaštitila bi svoje građane. Tačno je i da je Jerusalim prema Zapadnoj obali ograđen zidom, tačnije većim delom reč je

o električnoj ogradi, ali on je podignut kako bi se spričio upad terorista (uzgred, šta je sa zidom koji je podignut duž granice SAD i Meksika?). I mera se pokazala delotvornom. Od 2002. kada je u palestinskim samoubilačkim napadima u izraelskim autobusima, restoranima i na ulicama ubijeno 220 ljudi, do 2008. broj žrtava palestinskih samoubilačkih napada sveden je praktično na nulu. Za razliku od ovih nasumičnih terorističkih napada čiji je cilj ubijanje što većeg broja civila, izraelski napadi su striktno kontrolisani i ograničeni i, lokalnom palestinskom stanovništvu najavljeni, s upozorenjem koji će ciljevi i kada biti gađani.

Palestinski bombaši samoubice nisu rodoljubi koji se iz očaja zbog tlačenja i neslobode ubijaju u herojskom činu pobune i borbe za slobodu. Oni su islamisti koji nevernike ubijaju zbog džihad-a a sebi obezbeđuju direktnu propusnicu za raj. Samoubilački bombaški napad je sumanuti čin koji u sebi kombinuje islamski kult smrti i islamski antisemitizam. On predstavlja ne borbu za slobodu već borbu (džihad) za islam i njegovo širenje u kom počinilac postaje „mučenik“ za veru.⁵

Suština izraelsko-palestinskog sukoba nije nespremnost Izraela na ustupke (iskustvo pokazuje da svaki ustupak bude dočekan novim zahtevima za ustupke) već palestinski, i uopšte muslimanski, antisemitizam indukovani islamom. Ne radi se o stvaranju palestinske države koju su Izraelci spremni da priznaju, već o uništenju jevrejske. U osnivačkoj povelji Hamasa, političkog predstavnika Palestina, eksplecitno stoji da mir sa Izraelom nije moguć.⁶ I ne samo to, već i da je svakom drugom zabranjeno da o njemu pregovara.

5 Džihad se odnosi na ceo svet koji još uvek nije pod muslimanskom vlašću, ali posebno na one njegove delove koji su nekad bili pod muslimanskom vlašću. To je slučaj sa Izraelom. Ali ne samo. Turski premijer Redžep Tajip Erdogan u julu 2012. izjavio je da mu je bivši lider bosanskih muslimana, Alija Izetbegović, „pred smrt ostavio u amanet Bosnu“ rekavši mu da je Bosna „ostavšina Osmanlija“. Takođe izjavljuje da bi turška vojska bila u obavezi da pomogne Albancima u stvaranju Velike Albanije.

6 Izrael će postojati dok ga islam ne bude zbrisao, baš kao što je zbrisao i one pre Izraela – iz povelje Hamasa. U povelji se traži „oslobađanje Palestine od Jordana do mora“, u prevodu uništenje Izraela.

Kako onda zamišljate te mirovne pregovore? I zašto se i dalje uporno pretvaramo da je problem u Izraelu, koji kao jedina napredna i demokratska zemlja u tom regionu nema ama baš nikakav interes da bude u neprestanom ratu sa svojim ekstremno neprijateljskim okruženjem, a ne u Palestincima? Zahvaljujući internetu u mogućnosti smo da pratimo arapske TV stanice na kojima se neprestano hvali holokaust i demonizuju Jevreji na način koji bi bio savršeno nezamisliv u bilo kojoj civilizovanoj zemlji. Na tim kanalima slušamo arapsku decu kako Jevreje nazivaju majmunima i svinjama, a stariji im govore kako je najbolje što u životu mogu da postignu da poginu slavnom i mučeničkom smrću ubijajući Jevreje. U knjizi „Bog koji mrzi“, Vafa Sultan, osvrće se i na islamski antizemitizam koji se muslimanskoj deci usađuje od malena, kao deo vaspitan-

tav svet igra kako oni sviraju i da, sledstveno tome, čitav svet želi da nas se reši.“ (Dalje u knjizi govori o tome kako su joj bile potrebne godine života u Americi da izleči antisemitizam kojim je kao dete u Siriji, bila zadojena).

Zapadni mediji neprestano ponavljaju laž o nekakvoj okupaciji arapske države Palestine koja je na Bliskom istoku započeta 1948. godine, osnivanjem države Izrael. Činjenica je da tada (a ni ikada ranije) nije postojala država Palestina. Kao ni Jordan, Liban, Sirija i Irak. Bliski istok je vekovima (1553-1922) bio deo Otomanske carevine (a Arapi se na tim prostorima pojavljuju tek nakon vojnih pohoda počev od polovine sedmog veka). Teritorija poznata kao Palestinski mandat, nastala na ruševinama Turske carevine 1922. godine, nalazila se pod britanskom kontrolom. Britanci su obeća-

Islam is freedom.

ja – „Jevrejin mora da je reč koju muslimanska deca najčešće čuju pre svoje desete godine. Ujedno to je i jedna od najtežih reči koju čuju jer u njihovoj mašti sažima vizije ubijanja, izopačenosti, laži i pokvarenosti. Kada se dve osobe svađaju, jedna drugu nazivaju Jevrejinom. Kada musliman želi da izrazi prezir prema nekoj osobi, nazvaće je Jevrejinom. Kada neko nekoga želi da opiše kao ružnog reči će da izgleda kao Jevrejin. Jevreje držimo odgovornim za vojne poraze, ekonomsku zaostalost i tehnološku zavisnost. Verujemo da Jevreji kontrolišu svet, da či-

li da od Palestinskog mandata naprave državu za Jevreje. Ali Winston Čerčil 1922. godine 80% Palestinskog mandata daje Arapiма i ta je teritorija danas država Jordan čije stanovništvo većinski čine palestinski Arapi. Dakle, Jordan je već palestinska država ako je to ono što Palestinci žele. Ujedinjene nacije 1948. godine ostatak od 20% Palestinskog mandata dele na dva dela – jedan za Arape, drugi za Jevreje. Šezdeset procenata nove jevrejske države čini neplodna pustinja. Jevreji se bacaju na posao i pustaru pretvaraju u plodnu i naprednu državu. Isto su

mogli uraditi i Palestinci, ali nisu. Novac arapskog sveta umesto za napredak i razvoj koristio se za bogacanje pojedinaca i finansiranje terorizma. Da su Arapi bili spremni da prihvate 90% teritorije Palestinskog mandata danas nikakvog bliskoistočnog sukoba ne bi bilo.

Odmah po osnivanju i priznanju Izraela 1948. godine⁷, pet arapskih država – Jordan, Sirija, Egipt, Liban, Irak, vojno ga napadaju. Svi stoti Jevrejin u tom ratu gine. Arapski napadi na Izrael ponavljaju se 1967. i 1973. Petnaest godina nakon prvog arapskog napada na Izrael 1948. obrazovana je Palestinska oslobođilačka organizacija. Gaza je u to vreme bila aneksirana od strane Egipta a Zapadna obala od strane Jordana. PLO ne traži oslobođanje ovih oblasti već uništenje Izraela. Takođe, nikada nije bilo nikakvog pokreta ni ustanka u samom Jordanu gde Palestinci čine većinu, sa zahtevom da se stvori palestinska država. Dakle, ne radi se o stvaranju palestinske već uništenju jevrejske države.

Jevreji su nedobrodošli u svim okolnim arapskim državama. Od 1948. godine iz desetak okolnih arapskih država etnički je očišćeno oko 850.000 Jevreja. Izrael ih je naselio u okviru svojih teritorija. Nikada nigde ne čujemo o tome. S druge strane preko milion Arafa odlučilo je da ostane u Izraelu i budu njegovi državljanici. I to uprkos ohrabrvanjima okolnih arapskih vlada da ga napuste dok izraelski problem ne bude „rešen“. Mahmud Abas 1976. godine u zvaničnom glasniku PLO-a u Bejrutu, „Falastin al-Tahavra“ piše – „Arapske vojske su ušle u Palestinu da bi zaštitile Palestince od cionističke tiranije ali su ih umesto toga ostavile i primorale na emigraciju i ostavljanje domova, nametnuli im političku i ideološku blokadu i bacile ih u zatvore slične getoima u kojima su Jevreji istočne Evrope živeli“.

Palestincima je država nuđena i 1948. i 2000. Jevreji koji u tim

⁷ Iste godine, osnivač Muslimanskog bratstva, Hasan al-Bana, izjavljuje – „Ako zaista dođe do stvaranja jevrejske države, Arapi će Jevreji koji među njima žive podaviti u moru“.

oblastima žive u kontinuitetu dužom 3700 godina imaju svako pravo na postojanje njihove države kao i bilo koja druga arapska država u susedstvu. Izrael je tek mrvica teritorije ogromnog bliskoistočnog prostranstva. Izrael je devetnaest puta manji od Kalifornije i samo dva i po puta veći od grčkog ostrva Rodos. Okružen je sa 22 neprijateljski nastojene islamske diktature koje su 640 puta veće od nje i imaju 60 puta više stanovnika. I većinu naftnih nalazišta sveta. Jevreja ima 13 miliona u svetu, Arapa 300 miliona (zajedno sa ostatkom muslimanskim braćom čine brojku od 1.4 milijarde). A ipak je Izrael agresor, ekspanzionista i odgovoran za sve probleme arapskog sveta?

Izrael se 2000. godine povukao s juga Libana u koji je ušao kako bi se zaštitio od napada Hezbolah⁸ iz tih oblasti. Napadi su obnovljeni čim se Izrael povukao i to raketa ma iranske proizvodnje. Povukao se iz Gaze 2005. godine nakon čega su odmah krenuli Hamasovi raketni napadi na Izrael.

Dakle, opet, ne radi se o palestinskoj državi, jer Palestinci već imaju jednu a Izrael je spreman da im prizna i drugu. Ne radi se ni o ljudskim pravima jer izraelski Arapi slobodniji su nego bilo gde u arapskom svetu. Ne radi se ni o izbeglicama jer su ih arapske vlade pri poslednjem napadu na Izrael pozvale na napuštanje zemlje do navodnog „oslobođenja“ Palestine, što će reći, uništenja Izraela. I ta se agenda i dalje ne menja. Radi se o fanatičnoj muslimanskoj mržnji prema Jevrejima čiji su začetnici Palestinci postali i koja je glavni uzrok njihove bede. Mržnji koja je deo njihovog identiteta. Ako su Palestinci nećež ţrtve onda su ţrtve svog fanatičnog islamskog rukovodstva.

Prosta istina je, mnogo puta izrečena ali slabo shvaćena – da Palestinci polože oružje sutra bi

⁸ Hezbolah – partija boga. Osnivač i vođa ove „partije boga“, Hasan Nazralah o Jevrejima govori kao o „kanceru koji se svakog trenutka može proširiti, a rešenje izraelsko-palestinskog sukoba vidi „isključivo u nestanku Izraela“ za koji kaže da je dobar samo „zbog toga što su se Jevreji u njemu okupili na jednom mestu tako da ne moraju da ih ganjaju širom sveta“.

nastao mir. Da Izraelci polože oružje Izrael bi nestao, a sa njim i svi Jevreji u njemu.

Antisemitizam u Evropi ima dugu tradiciju zahvaljujući prevashodno katoličkoj crkvi. U holokaustu je nestalo oko šest miliona Jevreja. Mnogi životi bi bili spašeni da je Jevreje imalo ko da primi i pruži im utočište. Ali nije bilo. Izrael mora da postoji jer Jevreji moraju da imaju državu koja će im garantovati bezbednost i sprečiti da se pokolj nad njima ponovi. Način na koji se evropski levičarski mediji odnose prema izraelsko-palestinskom sukobu samo potvrđuje neophodnost postojanja Izraela. Jer antisemitizam u Evropi, paradoksalno zdušno podržavan od levičara, dobija nove, islamskičke dimenzije.

Veliki jerusalimski muftija, Amin al-Huseini, 1941. godine, sastao se sa Hitlerom (i drugim vodećim nacističkim liderima, kao što su Himler i Ribentrop)⁹. Jerusalimski muftija od Hitlera je tražio da pomogne „rešavanje jevrejskog problema u Palestini i drugim arapskim zemljama u skladu s arapskim interesima, istom metodom koja je uspostavljena u zemljama osovine“. Svi znamo koje je to metoda u pitanju. Hitler mu prilikom tom susreta potvrđuje da su Jevreji glavni nacistički neprijatelji ali odbija muftijin zahtev za podrškom jer za to „nije pravi trenutak“. Muftija mu se zahvalio na simpatijama koje je oduvek pokazivao prema Arapima a posebno za palestinsku stvar, a koje je jasno izrazio u svojim govorima. A zatim je dodao da su Arapi prirodni prijatelj Nemačke jer imaju zajedničkog neprijatelja – Jevreje. Hitler mu je odgovorio da je Nemačka odlučna u beskompromisnom ratu protiv Jevreja.

⁹ Obaveza nošenja žutih platnenih oznaka (ili drugih sličnih detalja u svrhu razlikovanja nemuslima, kao što su pojasevi, pokrivala za glavu ili lanci) uvedena je u devetom veku u Bagdadskom kalifatu (deveti vek je, inače, čuveni „zlatni vek“ islama) za Jevreje i hrišćane. Odatle se proširio u srednjevekovnu Evropu gde se, prirodno, odnosio samo na Jevreje. I Hindusi u Indiji pod muslimanskim vlašću morali su nositi oznake za raspoznavanje. Ta praksa obnovljena je u Avganistanu pod talibanskom vlašću.

Rođeni ste 18. aprila 1925. i za nekoliko dana ćete napuniti 90 godina. Koju ste školu završili?
Učiteljsku školu u Gospicu u Lici.

Da li su vam roditelji bili religiozni?

Jesu. A ja sam bila u partizanima i tu sam postala ateista i kasnije nastavila.

Kada i kako ste otišli u partizane?

Pa, dođe tako rat, pogiboše brat i otac i majka mi kaže "Ajde osveti za ruku ili za nogu", što je znacilo da treba da idem i ja u rat. I tako ja sa svojih 16 godina i odem u partizane.

Da li ste pre Drugog svetskog rata u školi pohađali časove veronauke?

Jesam, čak sam i u crkvi pevala malo, moralo se zbog ocene iz veronauke.

Da li ste ateistkinja od kako znate za sebe, ili se to menjalo?
Nije se menjalo.

Da li se posle Drugog svetskog rata promenila društvena klima po pitanju odnosa običnih ljudi prema religiji i religioznosti? Ako jeste, u kom smislu i kako se to manifestovalo?

Da, jako. Mnogi su bili komunisti ali su se posle kojom prilikom poplašili pa su se vraćali natrag u veru. Baš i retki su ovako kao Vladimir i ja da su ostali ono što su bili, šta ćemo mi da menjamo, ateisti i gotovo.

Pamtite sigurno mnogo toga. Koliko ima istine u tvrdnjama da su vernici proganjani posle Drugog sv. rata?

Nije tačno. Samo neprijatelji koji su se ogrešili pa su i bili vernici, ali ne zato što su bili vernici već zbog ratnih zločina.

Gde ste radili?

U Baletu u Narodnom pozorištu, bila sam balerina.

Ko je sve bio sa Vama u Narodnom pozorištu:

Baletski rukovodilac je bio Žorž Skrigin (goo.gl/IaUhR8) a tu su bili još i Oskar Danon (goo.gl/cYK9og) i Mira Sanjina (goo.gl/yzp9Ju) koja je prvi put tek u partizanima zaigrala kao balerina a kasnije je bila veoma poznata.

Od 1990. naovamo, sve je više vernika. Kakvi su u poređenju sa vernicima od pre 40, 50 ili 60-70 godina?

Pa bolji, još manje verujemo u ove gluposti nadzemaljske. Mene i dedu ništa to nije zanimalo, kao ateiste. Nije nas bilo briga šta će ko da misli ili kaže. A mnogi su se vraćali veri, ali mi ne.

Dajte nam neki savet za kraj?

Čvrsto verujte u ono što postoji. Kakva vera, kakav bog, to je narod izmislio da bi se svađali.

Dana 15. aprila 2015. godine, preminula je najstarija članica udruženja Ateisti Srbije, Milena Mandarić.

Uobičajene zablude

Najzaraznije neistine na svetu

Veličina kruga = virulentnost
(prema pogocima na „Google“)

TELO

HRANA

ISTORIJA

PRAVO

UM

PRIRODA

RELIGIJA

NAUKA

SPORT

Vomitorium

Nije u pitanju prostorija koju su Rimljani koristili tokom banhalijala, već naziv ulaza na stadion.

Različiti delovi jezika

Ne postoje različite oblasti za svaki od ukusa: gorko, kiselo, slano, slatko i „umami“ (priyatno, slasno).

Ventilator tokom noći

U Južnoj Koreji mnogi veruju da je to smrtonosno. Ipak, teško da će vam naškoditi. Osim ako ne stavite ventilator u krevet.

Samo 10% mozga

Loše protumačena metafora. Samo nekih 10% neurona se aktivira u svakom datom trenutku. Ali su sve ćelije bitne.

Crne rupe

Nisu prave rupe, već ogromna tela izuzetne gustine i snažnog gravitacionog privlačenja.

Buđenje mesečara

Bili bi zaista zbumjeni, ali nije problem. Pre će se desiti da se sami povrede ukoliko ih neko ne probudi.

Napoleon je bio nizak

Preterivanje. Sa 1,70m je u stvari bio iznad prosečne visine za Francuza tog doba.

Bez seksa pre utakmice

Nema dokaza da seks negativno utiče na atletske sposobnosti. Šta više, višak testosterona može i pomoći sportistima.

Kineski zid

Ne vidi se iz svemira. Mit. I prekinite sa tim!

Prijavljivanje nestalih

Policija ne traži da prođe 24 sata pre nego što prihvati prijavu da je neko nestao.

Banane rastu na drvetu

Zapravo rastu na ogromnim biljkama koje liče na drveće. Kladim se da to niste znali.

Ulje i slepljeno testo

Ulje ne sprečava lepljenje testa. Ali, može da spreči da se voda zapenuša ili da prekipi preko lonca.

Znojenje kroz pljuvačku

Ne. Psi temperaturu regulišu dahtanje. A znoje se u stvari preko jastučića na šapama.

Džihad je „sveti rat“

Zapravo se prevodi samo kao „borba“

Vikinski rogati šlemovi

Zapravo su nastali za potrebe izvedenja Vagnerove opere „Prsten Nibelunga“, 1876. godine.

Šišmiši su slepi

Ne ostajte slepi na činjenice! Šišmiši ne samo da vide, oni koriste i eholokaciju. Zato su taj fenomenalni!

Salijeri i Mocart

Nema veze sa filmom. Bili su kompozitori i prijatelji, uz nešto rivalitetu. Ništa više.

Gvozdena devica

Nije bila srednjevekovna sprava za mučenje, već izmišljotina iz XVIII veka, za potrebe cirkusa i tadašnjeg senzacionalizma.

Ne diraj ptice!

Ptice imaju ograničeno čulo mirisa, pa tako neće odbaciti ptice koji „mirišu“ na ljudе.

Ne jedi pre plivanja!

Zapravo je sve u redu. Nema uvećanog rizika od grčeva; alkohol na više uvećava rizike.

Ajnštajn je pao matu

Nije. Pao je na jednom od ulaznih isptisa za školu, ali je svejedno briljirao u matematici.

Imamo 5 čula

Zapravo ih imamo blizu 20, uključujući tu i ravnotežu, bol, kretanje, glad, žed, itd.

„Da, ja sam pandur“

Policijski na tajnom zadatku ne moraju da se predstave kao policijski. Mit koji je podstaknut od strane Holivuda.

Višestruke ličnosti

Shizofrenija tehnički znači „podeljeni um“, ali se razlikuje od disocijativnog poremećaja ličnosti.

Pamćenje zlatne ribice

Iako nije baš najpametnija, zlatna ribica ima opseg memorije od 3 meseca, što je bolje od većine političara.

Ljudi i dinosaurusi

Iako čak 59% odraslih građana SAD misli da smo živeli u isto vreme, razdvaja nas nekih 63 miliona godina.

Evolucija je „teorija“

U nauci, reč „teorija“ znači mnogo više od hipoteze, mišljenja ili predloga.

Pojas nevinosti

Nisu naprave protiv prevare. Zapravo, izmislili su ih čistunci u XIX veku, da bi sprečili „opasnú“ masturbaciju.

Potičemo od majmuna

Ne - oni su naši najbliži živi genetski srodnici. Zajednički predak je živeo pre 5-8 miliona godina.

Staklo je tečnost

„Zato su prozori od obojenog stakla deblji pri dnu“. Ne. To je samo loše izrađeno staklo.

Kofein nas dehidririra

Zapravo ne. Diuretički efekat kofeina se poništava količinom vode u piću bogatom kofeinom.

Brijanje deblja dlake

Ponovno izrasla dlaka nije deblja grublja ili tamnija, već samo tako deluje, jer više nije namerno ist.

Šećer = hiperaktivnost

Studije su ovo oborile. ADHD i nепрелично понашање сеjavljaju i kod dece која имају исхрану без шећера.

Vakcine i autizam

Neutemeljeni strah заснован на лајним истраживањима, за која је доказано да су тек манипулација.

Padajući novčić ubija

Konačna брзина новчића је неких 50-80 km/h, што nije довољно брзо. Ipak, заболело би.

Levi i desni mozak

Nema ћврсте поделе између хемисфера мозга; леви део мозга може naučiti функције десне стране мозга и обратно.

Tri mudraca

Нигде у Новом Завету не пиše да ih је било тројица.

Alkohol vas zagreva

Шри топле крвне судове у близини коже, чиме ствара утисак топлине. Може да обори укупну телесну температуру.

Fatva = smrtna kazna

Zapravo значи „необавезујуће правно mišljenje.“

Ajkule = nema raka

О да, ajkule dobijaju rak. Нарочито рак коже.

Satana vlada Paklom

To zapravo не пиše нигде у Светом Писму.

Mleko pojačava šlajm

Не. Jednostavno, не ради то. Нема потребе избегавати млечне производе tokom nazeba.

Slana voda brže kluča

Dодавање мало соли свежој води не чини ништа bitno. Огромне количине, величине мора, праве разлику.

Alkohol i neuroni

Само код јестоких корисника и алкохолика који се осланјају на алкотол као извор kalorija, долази до уништавања neurona.

7 godina varenja

Žvačući deo žvakaće gume se ne може сварити и prolazi smesta kroz probavni систем. Остатаκ se apsorbuje.

Vašington i „trava“

Узгајао је куделју, за потребе изrade ујади и одеће, али нема ниједан dokaz da је ikada pušio „travu“.

Crni pojас je majstor

Уведен је тек 1880. године, и то у дједову, да bi ukazali na naprednost u osnovnim tehnikama. Ne ukazuju na неко nindža znanje.

Mučenici i 72 device

Ствар debate u islamu. Нема га нигде u Kurantu, али се помиње u другим tekstovima.

Srbija na mapi sveta

Najzaranjije neistine u našoj zemlji

Promaja ubija

Promaja је обично strujanje vazduha које ни на који начин nije (или јесте) штетније od stajanja na vetrusu.

Rakija leči sve

Uprkos pozitivnom dejstvu male količine alkohola, ili provereno korisnom dejstvu pri skidanju temperature, rakija sama po sebi nije lek.

Crveni končić protiv uroka

Ništa ne ukazuje na то да crveni, или končić bilo које druge boje, vezan za ruku, штити od bilo čega.

HAARP kontroliše um

HAARP služi sa испитивањем ionosfere i njene propusnosti za radio talase i nema naznaka да се може користити за контролу ума.

„Kemtrejls“ steriliše

„Kemtrejls“ ne постоји, постоје tragovi izduva avionskog motora; samim tim nema ni „запрашивања“ i посредног sterilisanja hemikalijama iz vazduha.

GMO nas ubija

Genetički modifikovana hrana prolazi rigorozna испитивања pre izlaska na tržiste, ne ubija i od је ne izrastaju ljubičasti pipci.

Ceo svet nas mrzi

Не mrzi nas. I ne voli nas. Većina ljudi uglavnom gleda svoja posla i ne mari mnogo za nas.

Samo Rusija nas voli

Ne voli nas. Istorija то потврђује. Postoje samo trenuci u istoriji kada se интерес Srbije poklapa sa интересом Rusije; a то је retko.

PODUČAVANJE SUMNJE

Prošlog meseca, Skot Voker (Scott Walker), guverner Viskonsina i mogući predsednički kandidat, održao je govor u Četam hausu (Chatham House), organizaciji za međunarodnu politiku iz Londona. Za Vokera, cilj obraćanja bilo je podizanje njegovog spoljnopolitičkog ugleda. Verovatno je iz tog razloga poslednje pitanje - „Imate li problem s idejom evolucije?“ - za njega bilo iznenadenje. „Preskočiću to“, odgovorio je Voker.

Očigledno je zašto političari izbegavaju pitanje evolucije. Veliki deo populacije - uključujući tu i više od polovine republikanskih glasača - ne veruje u nju. Ali, nisu političari jedini koji izbegavaju odgovor. Kad se dode do pitanja koja su u sukobu s verskim uverenjima, mnogi naučnici i učitelji to takođe rade. Skorašnje studije (uključujući tu i sveobuhvatni nacionalni pregled koji su obavili istraživači s Pen Stejt univerziteta 2007. godine) pokazuju da se gotovo 60 procenata profesora biologije iz srednjih škola ustručava od adekvatnog učenja evolucije kao objedinjujućeg principa u biologiji. Ne žele da izazivaju kontroverze tako što bi vredali verska osećanja. Umesto toga, mnogi od njih posežu za idejom koju je zagovarao Stiven Džej Guld (Stephen Jay Gould) da nauka i religija „nisu preklapajuće oblasti“, tj. da su odvojene tradicije razmišljanja, koje ne moraju da protivreče jedna drugoj.

„Nepreklapajuće oblasti“ zvuči vrlo lepo. Problem je u tome što postoji mnoštvo religijskih tvrdnji koje ne samo što se „preklapaju“ s empirijskim podacima, već su nekompatibilne s njima. Kao naučnik koji se često pojavljuje u javnosti, da me neko pita da li je naše razumevanje Velikog praska u sukobu s idejom o univerzumu starom 6.000 godina, imam izbor. Mogu da izdam moje naučne vrednosti, ili da tu osobu ohrabrim da preispita svoja verovanja. Mnogo češće nego što

možete pomisliti, podučavanje nauke je nedeljivo od podučavanja sumnje.

Sumnja o nečijim najdragocenijim verovanjima je središnje mesto nauke: fizičar Ričard Fejnman (Richard Feynman) naglasio je da je najlakše prevariti sebe. Ali, sumnja je takođe bitna i za ne-naučnike. Dobro je biti skeptičan, naročito u vezi s idejama koje saznajete od podrazumevanih autoriteta. Skorašnja istraživanja čak nagoveštavaju to da oni koji su u ranoj mladosti naučeni da sumnjaju mogu postati bolji učenici tokom ostatka života. To, s druge strane, znači da će sumnjičavci - ljudi koji svoja gledišta zasnivaju na dokazima pre nego na veri - verovatnije biti bolji građani.

Prošle godine, u tekstu koji je objavio „Tajms“, politikolog Brendan Najhan (Brendan Nyhan) objasnio je kako „identitet često pobeđuje činjenice“. Radije bismo odbacili dokaze nego što bismo promenili sliku o tome ko smo. Znanje je sasvim bespomoćno u poređenju s identitetom: kako postajete sve bolje informisani o nekoj temi, tako postajete sve veštiji u selektivnom korišćenju dokaza, da biste ojačali svoja prethodno ustanovljena ubedjenja. Studija s Pravnog fakulteta Univerziteta Jejl, primera radi, pokazala je kako razlike u tome kako religiozni i nereligiozni ljudi vide evoluciju zapravo postaju sve šire kod onih kojima su bliske matematika i nauka. Opisujući Nihanov rad za ovu internet stranicu, Marija Konikova (Maria Konnikova) objedinila je njegove nalaze, napisavši da „tek nakon što se ideologija ostavi po strani“, činjenice postaju „razdvojene od doživljavanja samoga sebe“. Zaključak koji bismo mogli izvesti jeste taj da bi na prvom mestu trebalo da se odupremo ideologiji. Ako želimo da odgajamo građane koji su bolji u donošenju odluka zasnovanih na činjenicama, moramo početi rano, čineći skepticizam i sumnju delom

iskustva koje oblikuje njihove ličnosti od malena.

U međuvremenu, tokom ove godine, anketa u organizaciji AP-GfK, otkrila je da je manje od jedne trećine Amerikanaca spremno da poveruje u klimatske promene koje je izazvao čovek, u evoluciju, starost Zemlje i postojanje Velikog praska. Među onima koji su anketirani postoji direktna povezanost između verskih uverenja i nespremnosti da se prihvate rezultati empirijskog naučnog istraživanja. Verska uverenja, značajno variraju - nisu sve vere, niti svi ljudi isti. Deluje ipak pošteno da se kaže da, u proseku, verska uverenja deluju kao prepreka u razumevanju sveta.

Čas iz nauke nije jedino mesto na kome učenici mogu da nauče da budu skeptični. Provokativni roman, koji predstavlja potpuno stran pogled na svet, ili lekcija iz istorije koja istražuje potpuno različite običaje iz prošlosti, mogu vas naterati da skeptično preispitate nasleđeni pogled na univerzum. Ali, nauka je mesto na kome je taj sukob eksplisitan i dostupan. Galileju je bio dovoljan tek običan eksperiment da obori mudrost Aristotela. Informisana sumnja je sama suština nauke.

Neki predavači izbegavaju sukob s verskim uverenjima zbog toga što brinu da bi ubacivanje crva sumnje navelo neke od učenika da preispitaju ili odbace sopstvenu veru ili veru svojih roditelja. Ali, da li je to zaista tako loše? Time se daje prilika mladim ljudima da pobegnu od krivice koja im je nametnuta samo zbog preispitivanja onoga što im je rečeno. Prošle godine dobio sam imejl od dvadesetsedmogodišnjeg čoveka koji sada studira u SAD, nakon što je odrastao u Saudijskoj Arabiji. Njegovog oca su ubili članovi porodice kad je prešao u hrišćanstvo. Napisao mi je da ga je tek učenje o nauci konačno oslobodilo iz lepeze verskog fundamentalizma. Iste nedelje dobio sam imejl i od mladića koji živi u Indijani. Oseća se izolovan i oštećeno zbog reakcija svojih prijatelja i porodice na to što je odbacio religiju i prigrlio nauku. Takve mejlove dobijam redovno. Dužni smo tim mladim ljudima da pomognemo da

se osete, kako je to jedan drugi mladi autor mejla napisao „da nisu jedini s takvim mislima”.

Verski fundamentalizam je bliži vašem domu nego što biste i pomislili. Uzmite primer Roja Mura (Roy Moore), predsednika Vrhovnog suda Alabame, poznatog po tome što je odbio da ukloni Deset zapovesti sa zida svoje sudnice: u nedavnom govoru objavio je da se Prvi amandman (Ustava SAD, prim. prev.) odnosi samo na hrišćane. Ili, pomislite na novu generaciju u Predstavničkom domu (Kongresa SAD, prim. prev.): u njoj je i Džodi Hajs (Jody Hice), čovek koji tvrdi da je „krvavi mesec” ispunjenje biblijskih proročanstava. U jednoj nedavnoj odluci, papa Franja zvanično je priznao, u okviru kanonskog prava, Međunarodno udruženje egzorcista (International Association of Exorcists). Egorcizam (isterivanje đavola, prim. prev.) je nazvao „oblikom milosrđa”. (Kad sam „tvitovao“ tu odluku, jedan drugi korisnik primetio je da ta politika mora da stvarno deluje - napokon, niko nije u skorašnje vreme video nijednog demona.)

Novom pokolenju je uvek lakše da odbaci stare ideje u odnosu na svoje prethodnike. U tom smislu, nikada nismo dalje od jedne generacije od menjanja dugo zadržanih verovanja. Borba za gej brak, primera radi, već je dobijena jer to više nije značajno mladim ljudima. Da li bi bilo naivno zamisliti da možemo da prevaziđemo stoljeća verske tvrdoglavosti, kroz samo jednu generaciju, obrazovanjem?

Jedno je sigurno: ukoliko naš obrazovni sistem iskreno i eksplisitno ne istakne centralno načelo nauke - da ništa nije sveto - to će značiti da ohrabrujemo mitove i predrasude da istraju. Moramo omogućiti uslove našoj deci da izbegnu greške prošlosti dok prave bolji i održiviji svet za sebe i buduće naraštaje. Nećemo to učiniti tako što ćemo izbegavati neizbežna i važna pitanja o činjenicama i veri. Umesto zanemarivanja tih pitanja, dugujemo budućim pokolenjima da posejemo seme sumnje.

IZVOR >
www.newyorker.com

DUBRAVKA STOJADINOVIĆ: Da li su četnici danас pobeđnici?

Istoričarka Dubravka Stojadinović komentariše odnos prema važnim događajima iz novije istorije Balkana, čije se okrugle godišnjice obeležavaju ove 2015. godine, i koje su ponovo otvorile sporove i pokazale da još vladaju stereotipi i ideološke konfuzije iz vremena pripreme ratova u 90-im godinama.

Ove godine se obeležava 20 godina od srebreničkog genocida, kojeg predsednik države i dalje ne priznaje, za razliku od premijera, 70 godina od probaja logoraša iz ustaškog logora u Jasenovcu koji čelnici iz Beograda i Banjaluke ne obeležavaju kraj čuvenog spomenika žrtvama u Hrvatskoj, već u Republici Srpskoj, 70 godina od pobeđe nad fašizmom na koji odlazi predsednik Srbije sa sve znamenjem četničkog vojvode.

RSE (Radio Slobodna Evropa): Da li ćete se pridružiti akciji „Sedam hiljada”, simboličnom okupljanju građana u Beogradu 11. jula, na dvadesetu godišnjicu genocida u Srebrenici, odavanju počasti žrtvama genocida?

Stojanović: Hoću, jer mislim da je to odlična inicijativa. Pravi način da se vidi koliko je to ljudi i da se na neki način izazove empatija i razumevanje tih žrtava.

RSE: Da li mislite da je Srbija spremna da pokaže da razume šta se dogodilo i da prizna šta se dogodilo u Srebrenici?

Stojanović: Naravno da nije spremna, ali ipak se mnogo na-

predovalo od 2000. godine. Zahvaljujući akcijama raznih pojedincova, organizacija, intelektualaca, odnos prema tome je drugačiji i nema onog apsolutnog negiranja, kakvo smo imali do 2000. godine.

RSE: Ko bi iz vrha Srbije trebalo da bude na dvadesetoj godišnjici, u Memorijalnom centru u Potočarima?

Stojanović: Svi.

RSE: A ko će biti?

Stojanović: To ćemo videti, jer oni te odluke donose na prečac i odjednom, u zavisnosti od drugih političkih kalkulacija, a ne zbog same suštine.

RSE: Predsednik Republike Srpske Milorad Dodik je najavio aktualizovanje jednog davnog mega filmskog projekta o Jasenovcu, kao državnog projekta. Šta mislite o takvom mega projektu Banja Luke i Beograda?

Stojanović: Mislim da je to najgore što mogu da urade za žrtve Jasenovca.

RSE: Predsednik Nikolić kaže da

još razmišlja da li će biti 11. jula u Srebrenici. On je umesto toga pozvao člana Predsedništva BiH Bakira Izetbegovića da posete memorijale srpske i bošnjačke. Na to je bilo žestokih reakcija u BiH. Šta je sporno u ovom, naizgled, neproblematičnom potezu - posetiti mesta stradanja dva naroda?

Stojanović: Naravno da treba posećivati mesta svih stradanja i nema ničega spornog u tome da Bakir Izetbegović treba da ode na sva mesta gde su stradali i Srbi. To se, bar za mene, ne postavlja kao pitanje. Sporno je to što je Srebrenica zločin drugačiji od svih drugih. Onog trenutka kada je nešto, i pravno i sudski, kao što je slučaj sa Srebrenicom, kvalifikovano kao genocid, taj zločin se razlikuje od svih drugih. Dakle, tu je postojala namera da se zatre jedan narod. To je ono što taj zločin čini u pravnom, moralnom ili bilo kojem drugom smislu najtežim zločinom od svih. Prema tome, on se ne može relativizovati, ne sme se umanjivati ili objašnjavati nekim uzročno-posledičnim vezama kojim bi na taj način njega stavili u neko drugo pakovanje i pomerili fokus sa onoga što se ne sme pomeriti – to je

najteži zločin.

RSE: Premijer Aleksandar Vučić je govorio o genocidu u Srebrenici, dok Tomislav Nikolić govorio samo o masovnom zločinu.

Stojanović: Tomislav Nikolić govorio isto kao i Milorad Dodik. Prema tome, oni još uvek nisu stigli do toga da prihvataju odluke suda. Sada ne govorim o tome da li je to neka intelektualna rasprava šta je genocid i da li je to genocid. Odluka suda postoji i oni ne poštuju odluke suda. Samim tim je to jedan ozbiljan prestup.

RSE: Nedavno je predsednik RS, Milorad Dodik, bio u Potočari. I tamo je, osim što je osudio masovni zločin, rekao da je upitan broj žrtava i ponovio svoju staru ideju da treba formirati međunarodnu komisiju koja treba da utvrdi šta se dogodilo u Srebrenici. Imali nepoznanica u vezi sa genocidom u Srebrenici?

Stojanović: Nepoznanica nema. Naravno, uvek se mogu otkrivati i otkrivaće se detalji, kao što će se otkrivati nove masovne grobnice. Suštinski je sve rekonstruisano na sudu i zna se tačno šta se dogodilo. Nikada nisam razumela zašto Dodik pominje broj žrtava, jer je meni lično dovoljan jedan čovek kao žrtva. Da li će Dodiku biti lakše ako je 3.500 ili 2.000 žrtava, pitanje je koje bi njemu trebalo postaviti. Stvaranje međunarodne komisije ne vodi nigde, jer smo imali međunarodni sud, i to ne samo ovaj u Hagu gde je presuđeno za Srebrenicu, nego i Međunarodni sud pravde UN-a, koje je najviše telo međunarodnog prava koje je nedvosmisleno taj zločin osudilo kao genocid. Prema tome, bilo kakva komisija ne može imati snagu već donetih odluka.

RSE: Ove nedelje je bila stogodišnjica najstrašnijeg genocida u XX veku nad Jermenima. I tu ima osporavanja genocida. Zašto ne može da se postigne konsenzus o tako očitim zločinima?

Stojanović: Društva ne žele sa time da se suoče. To je veliki problem turskog društva, što to ne želi da prizna. Takođe, postoji niz mojih kolega i pisaca, kao što je Orhan Pamuk, koji se već decenijama bore za priznavanje tog genocida. Pre svega zbog toga što posle takvog suočavanja sa prošlošću, sebe vidite drugačije i

postanete bolji. Međutim, društva ne žele da vide sebe, već žive u iluziji koju sami o sebi gaje.

RSE: Hoćemo li i mi čekati sto godina da se suočimo do kraja sa onim što se događalo, na primer u Srebrenici?

Stojanović: Uvek će biti takvih grupa u društvu i to ne možemo da izbegnemo. Bitan je odnos elita, odnos države, odnos sudova i čitavog sistema prema tom pitanju. Uvek će postojati grupe koje će posle na Internetu sve da osporavaju. Osporava se i Holokaust i to ne možete kontrolisati. Pitanje je odnosa elite prema tome, koja mora slati stalno jasnu poruku.

RSE: Kakav je odnos hrvatske elite prema onome što se desilo u Jasenovcu? Ove godine je sedamdeset godina od probaja logoraša u Jasenovcu.

Stojanović: Taj odnos je takođe veoma problematičan. To se već radi sistematski od kraja osamdesetih godina, pre svega preko izjednačavanja Jasenovca i Bleiburga i sve većem naglašavanju Bleiburga, kojeg smatraju stratištem. Ali, kao što neke moje kolege kažu – stratištem, koga? Ratnih zločinaca, ustaša i svih ostalih koji su bežali iz Jugoslavije posle pobede narodnooslobodilačke vojske. To je, po meni, veliki problem hrvatskog društva.

RSE: Premijer Aleksandar Vučić je bio u Donjoj Gradini u Republici Srpskoj i poručio: „Sukobe devedesetih je nemoguće razumeti bez shvatanja reči Jasenovac, kolektivnog straha od istrebljenja zapadno od reke Drine.“ Kako vi citate ovu poruku?

Stojanović: Ja bih sada, čak paradoksalno, rekla da je premijer u pravu, jer Jasenovac, ponovo tunko ne misli na stvarne žrtve i ljude koji su tamo završili svoje živote, jeste bio način da se napravi ratna propaganda u Srbiji. Rat devedesetih se vodio sa srpske strane, i to se otvoreno govorilo, kao preventivni rat protiv sledećeg Jasenovca. Prema tome, to je bio ključ propagande Miloševićeve Srbije i svih intelektualaca koji su u tome učestvovali. S jedne strane, branili svoj narod kao najveću žrtvu i gajiti kult samoviktimizacije, a s druge strane, razvijati strah kod Srba u Hrvatskoj, koji doduše

zbog mnogo razloga nije bilo teško razviti jer su oni zaista imali očajna iskustva. Pravljenjem straha zapravo proizvodite agresiju, koja je bila neophodna osnova za rat. Prema tome, to jeste bio ključ koji nas je odveo u rat, ali ne kao sećanje, nego kao zloupotreba.

Ne vidim da smo se ideološki odmakli od devedesetih

RSE: Još jedan citat premijera Vučića sa tog događaja: „Vi krvnići ste uradili svoj posao, ali slabo. Mi smo opstali i živimo. Živi Srbija, živi Srpska. Evo nas sa obe strane Drine i nemamo nameru da odemo bilo gde, da se sklonimo. Nikada nećemo da nestanemo“. Kome se Vučić obraća danas? Postoji li danas opasnost po opstanak srpskog naroda?

Stojanović: Mislim da se on zapravo obraća Srbiji i da na taj način stiče poene kod onih koji su za njega glasali, očekujući upravo ovakvu vrstu govora. Prema tome, on učvršćuje svoje političke pozicije u Srbiji, naravno kolateralno, vrlo dobro dode da se obrati Hrvatskoj i Bošnjacima.

RSE: Da li on time govori da su ratovi u devedesetim bili pokušaj istrebljenja srpskog naroda? Da li je to, zapravo, aluzija na ratove iz devedesetih?

Stojanović: To je taj kontinuitet. To stalno govorimo. Ne vidim da smo se mi ideološki pomerili od devedesetih. Devedesete, kao na Jasenovcu, zasnovane su na ideji o uništenju srpskog naroda. Čitav taj rat je na tome projektovan i oni to i dalje rade. Tu ja ne vidim nikakvog pomaka.

RSE: Predsednik RS-a Milorad Dodik je tim istim povodom rekao da su Srbi najveći stradalnici i onog i ovog rata, te da su Srbi verovali u Jugoslaviju, što je bila zabluda. Da li je to memorandumski govor?

Stojanović: To je predmemorandumski govor. To je govor Dobrice Čosića i to je govor čuvene „Knjige o Milutinu“, koja je prodata u 500.000 primeraka i osamnaest izdanja od 1985. godine. To je sve pre Memoranda i to su sve osnovne ideje na kojima je Jugoslavija srušena.

Ta samoviktimizacija – mi smo jedine žrtve, mi smo najveće žrtve – zapravo u emotivnom smislu taj

kolektiv zgušnjava i od njega pravi stado koje kreće u sledeći rat i u sledeću pogibiju. To je mnogo jača emocija od pobeđe ili od herojstva. Ta ideja o sebi kao o žrtvi ključni je okidač za sledeći konflikt. Naravno, tu je i ta „izdaja Jugoslavije“, odnosno svih onih kojima smo „mi sve uradili da bi prešli na stranu pobednika“. Sve su to poznate teze iz ranih osamdesetih, na kojima je kasnije napravljena ideologija rata.

RSE: Da li Srbija i danas veruje da je Milošević spasavao, a ne rasatura Jugoslaviju?

Stojanović: U to sam uverena, ne samo da veruje, nego se to uči u školi. Upravo se bavim analizom udžbenika istorije i to je objašnjenje rata devedesetih. Upravo isto objašnjenje koje je davao Milošević, odnosno da su secesionističke republike pocepale Jugoslaviju, a da je on nju spasavao.

RSE: Treća okrugla godišnjica koja pada ove godine je Dan pobeđe nad fašizmom. Da li mislite da je opravdano bojkotovati proslavu sedamdeset godina pobeđe nad fašizmom u Moskvi, zbog Ukraine, zbog Putina, zbog tih sukoba?

Stojanović: To je vrlo osetljivo pitanje. Ono je u prvom redu spoljnopoličko pitanje. Ono je i unutrašnje političko pitanje, ali ono je i pitanje odnosa prema tom događaju. Postojali su mnogi načini da se to uradi na jedan dostojan način, recimo kako je sugerisano, da se pošalju naši veterani. Prema tome, mi bismo time rekli da smo bili na strani antifašizma, pokazali bismo tu svoju poziciju i današnju orientaciju, ali ne bismo ovako elitnom jedinicom zapravo direktno podržali i Putinovu paradu i samog Putina, a samim tim i celu njegovu politiku. Tu uvek imate prostora da se mudro odnosite prema prošlosti, da pokažete ono što želite da naglasite, a da ipak izbegnete otvoreno mešanje u današnja politička pitanja.

RSE: Znači, vi kao istoričar mislite da Zapad ne pravi grešku kada povezuje obeležavanje takvog jednog značajnog istorijskog datuma sa onim što se danas događa? Da li je to moguće izbeći?

Stojanović: Nije moguće. Zato što je razumevanje istorije isključivo

vezano za današnji trenutak. Svakog mišljenje o prošlosti je mišljenje o sadašnjosti, a svako mišljenje o sadašnjosti jeste političko mišljenje. To je uvek povezano. Mi samo možemo da analiziramo koju poruku šaljete time. Da je to uvek određeno današnjicom, to je prosto tako.

RSE: Kako spojiti znamenje četničkog vojvode predsednika Srbije sa njegovim odlaskom na vojnu paradu u Moskvu? Da li je to malo šizofreno?

Stojanović: Odlično pitanje, pogotovo će postati aktuelno kada 14. maja bude presudio sud u slučaju rehabilitacije Draže Mihailovića. To će uneti dodatnu konfuziju u našu, inače konfuznu javnost, jer će se postaviti pitanje ko je otiašao na tu paradu u Moskvu. Da li su ovde, možda, ipak četnici pobedili? Istoriski znamo tačno da nisu pobedili u Drugom svetskom ratu, ali ostaje veliko pitanje da li su pobedili danas?!

RSE: Da li se nastavlja revizija prošlosti u Srbiji danas i da li je tačna ocena nekih vaših kolega da su ključne stvari učinjene za vreme demokratske Vlade, a da je ova vlast, što je takođe pomalo šizofreno, uzdržanija u tom smislu, nego što su bile prethodne demokratske vlasti?

Stojanović: To je apsolutno tačno. To je jedna zanimljiva pojava. Najveći talas rehabilitacije i svega što se desilo, desilo se odmah posle 2000. godine. Tada su doneti zakoni i tada su po hitnom postupku promenjeni istorijski udžbenici i tumačenje Drugog svetskog rata. Tada su pokrenuti sudski postupci rehabilitacije. U Beogradu su promenjena imena 800 ili 900 ulica. To je bio glavni talas rehabilitacija. Danas je to mnogo manje, što je dobro, ali možemo se pitati - da li današnja

vlast procenjuje da je to već završeno i dovoljno dobro urađeno? Serija „Ravna Gora“ na RTS-u je bila završni šraf na to pitanje.

RSE: Šta kažu udžbenici? Šta uče deca? Sa kakvim saznanjima i stavovima, kada su u pitanju devedesete godine, odrastaju?

Stojanović: Kada sam radila uporedno istraživanje udžbenika svih jugoslovenskih bivših republika danas, najtužniji je bio zaključak. Za mene je bilo porazno što se u svim republikama, bez ikakvog pitanja, u tumačenju tih ratova uzimaju isti argumenti zbog kojih su ti ratovi izbijali. Dakle, u onoj meri u kojoj Hrvatska tvrdi da su ti ratovi izbili zbog srpskog hegemonizma, u toj meri u Srbiji piše da su izbili zbog hrvatskog separatizma. Ta slika je slika u razbijenom ogledalu. Tu nema nikakvog načina da se približe ti stavovi, što nije naročito ni važno, ali bilo bi užasno važno da dvadeset godina po okončanju tih ratova razmislimo zašto su počeli. Udžbenici istorije ponavljaju sve uzroke zbog kojih su ratovi počeli. To je, po mom mišljenju, osnova za buduće konflikte.

RSE: Ni nauka u tom smislu nije drugačija. I u nauci postoje dve škole mišljenja i tumačenja onoga što se dogodilo u devedesetim godinama.

Stojanović: To je normalno za nauku. To je njen posao. Ona je tu da diskutuje. U njoj su sva, argumentovana i dokazana istorijskim izvorima, mišljenjima legitimna. Ona mora da otvara i diskutuje. Ali je potpuno drugo pitanje šta radimo kada to stigne u osnovnu školu. U osnovnoj školi se formira mišljenje ljudi i to je mesto gde bismo morali da budemo daleko oprezniji, daleko mudriji dok pripremamo đake za vreme koje dolazi, a ne za nove ratove.

RSE: Da li je Srbija danas, odnosno vlast Srbije, na jasnim antifašističkim pozicijama?

Stojanović: Ona to neprekidno ponavlja, ali se takođe neprekidno ponaša sasvim suprotno. I to radi na dnevopolitičkom planu i to radi u svom odnosu prema prošlosti. Dakle, šta će iz svega toga ispasti je veliko pitanje. Ono što ispada i što vidimo jesu velike sklonosti mlade generacije ka ekstremističkim pozicijama, idejama i pokretima. To ne možemo a da ne dovodemo u vezu sa načinom na koji su oni školovani. Najveći udarac je upravo došao posle 2000. godine sa antikomunističkom revizijom, koja je onda dovela do onoga što Todor Kuljić zove antiantifašizam.

RSE: Kakve poruke vlast šalje kada se ponaša tako kako se ponaša prema jednoj instituciji kakva je zaštitnik građana, odnosno prema ličnosti koja danas ima tu funkciju, Saši Jankoviću?

Stojanović: Ona se tako ponaša prema svim institucijama jer ovde vlast ionako nikada nije bila u institucijama. Mislim na čitav period otkako su stvorene institucije od XIX veka do danas. Vlast je uvek bila tamo gde je najjači čovek. Ako je najjači čovek u Vladi, onda je tu, ako je najjači čovek predsednik, onda je tu, ako je najjači kralj, onda je u njegovim rukama. Prema tome, taj odnos prema institucijama je tradicionalan i konstantan, ali ova vrsta ličnog odnosa, ova vrsta vađenja dosijea iz Službe državne bezbednosti, prljanja ljudi, jeste nešto čega čak, uz najbolje napore, ne mogu da se setim ni iz devedesetih. Čini mi se da se to ni tada nije radilo. To je zastrašujući znak.

IZVOR >
slobodnaevropa.org

Blagodatni ognj verbalnog delikta

Nedremanom oku **Tomislava Nikolića, Oliveru Antiću**, ništa ne promiče. Ovih dana upozorava medije (i građane) da u skladu sa Ustavom moraju da poštuju grb, zastavu, himnu i instituciju predsednika države.

“Prema Ustavu – grb, zastava, himna i predsednik Republike su zaštitni subjekti i u krivičnom pravu. Uvreda Srbije jeste uvreda jednog od ova četiri elementa, ali to se ne primenjuje u praksi”, prekorno je upozorio na TV Pinku. Veselo da veselije ne može biti, onako kako i priliči radikalnom profesoru prava. A koliko je on poštovao predstavnike vlasti nakon pada Miloševića i Šešelja?

Nismo svi zaboravili šta je o njima govorio gde god je stigao. Sve da je preemandureni radikal i zaboravio šta je kao opozicionar govorio o posmiloševičevskoj vlasti, kao profesor prava valjda treba da zna šta su država, društvo, institucije, procedure, šta mediji, ko ima izvorno pravo da sve pobrojano uređuje. Ne postoji građani zbog Ustava, grbova, zastava, himni, zbog predsednika republike, vlada, zbog verskih zajednica i njihovih poglavara – nego je, biće, obrnuto. U normalnim društvima najpre građani pa sve ostalo, isključivo u službi građana. Sve podleže kritici i promenama saglasno volji građana. Izuzev u autoritarnim i totalitarnim društvima.

Građani koji slobodno biraju predstavnike vlasti treba da poštuju i institucije i vlast. Naravno, ako vlast i institucije poštuju njih. A poštuje ih ako poštuju zakone i procedure. U protivnom, preziru građane. Građani poštuju državu, državne simbole, institucije i vlast onoliko koliko dobro žive. Tamo gde se rđavo živi, o kakvom poštovanju „državnih svetinja“ uopšte može biti reči. A kako zadnjih decenija živi većina građana Srbije, možda bi na graničnim izlazima iz Srbije trebalo pitati one koji imaju putne karte u jednom pravcu.

Kako poštovati instituciju predsednika Srbije – na šta nas upozorava Oliver Antić – kad često javni interes i simbole

države svodi na banalnost. U slučaju silnih odlikovanja – na predlog komisije na čijem je čelu baš savetnik Antić – čak i na sprudnju. U ustavom proklamovanom sekularnom višekonfesionalnom društvu, Nikolić u prostorije predsedništva Srbije teatralno unosi badnjak. U istom javnom prostoru ne upražnjavaju se obredi drugih verskih zajednica, iako je to javni prostor svih građana Srbije.

Imaju li i pripadnici drugih verskih zajednica prava da u javne ustanove Srbije unose verske simbole i da u njima obavljaju verske obrede? Pita li ko šta oko toga ateiste i agnostičke, koji su valjda takođe jednakopravni građani Srbije kao i vernici? Badnjacima i verskim obredima bilo koje konfesije nije mesto u javnim ustanovama, nego u privatnim prostorima i verskim objektima. Sve izvan toga je kvazireligija i glupiranje. I kršenje sekulariteta društva proklamovanog Ustavom. Profesoru prava i savetniku predsednika republike Antiću ne pada na pamet da se i u tom segmentu zalaže za poštovanje Ustava Srbije, koji se belodano krši.

Kad se samovolja predsednika Republike Srbije i predsednika Vlade Srbije uspostavi kao pravilo, kad se oni (ili njihovi savetnici) selektivno pozivaju na poštovanje Ustava i zakona, onda se neprilične manifestacije nižu jedna za drugom. To kompromituje državu i ruši joj ugled.

Po kom osnovu državni vrh učestvuje u organizaciji naprasnog rituala prenosa „blagodatnog ognja“ iz Jerusalima u Beograd i potom po eparhijama SPC? Je li za ovu estradizaciju (para)vere, za nečije domišljanje, korišćen zaseban državni avion? Koliko to košta i ako ga plaća država, da li je trošak predviđen budžetom Srbije, dok se smanjuju plate i penzije i dok prosvetni radnici mesecima štrajkuju zbog malih plata? Po kom osnovu se na dočeku „blagodatnog ognja“ angažuje garda Vojske Srbije? Je li njihovo angažovanje planirano godišnjim planom aktivnosti i hoće li garda biti angažovana ako je sutra pozovu i druge verske zajednice za svoje obrede?

Neka verske zajednice, pa i Patrijarsija SPC, u estradizaciji (para)vere domišljaju šta hoće, ali neka to rade o svom trošku. Ne budžetskom podrškom svih poreksih obveznika, nego prilozima vernika kojima je stalo do takvih obreda i novotarija. Neko bi građanima trebalo da sve to objasni – na primer savetnik, profesor prava Oliver Antić – i pokaže da su pri svemu

tome poštovani Ustav i zakoni Srbije. Pa da onda ne kritikujemo predsednika republike, kako nam sugerise.

Da bi građani i mediji poštovali predsednika republike i vlade, oni moraju da poštuje građane, Ustav, zakone i medije. Predsednik republike na primer treba javnosti da objasni izvore finansiranja za gradnju privatne crkve, izvore punjenja fondacije svoje supruge, imovinske karte svojih sinova – od kojih se jedan već naslednički uzdiže u Kragujevcu. I valjda za gradsku slavu planira bogatu gozbu za probrane goste, dok gradske službe i građani Kragujevca grcaju u finansijskim problemima.

Možda savetnik Antić misli da se to ne tiče građana i medija, da ne treba time kritički da se bave, te podseća na verbalni delikt? Ne priziva on verbalni delikt samo zbog zaštite svog poslodavca, nego i zbog sebe i kamarile savetnikai drugog osoblja u kabinetu (koliko li ih je?). Podsećanjem na verbalni delikt misli da će učutkati kritički misleće građane i ozbiljne medije. Bilo je kudikamo moćnijih od njega, pa znamo kako su završili. (Autonomija)

IZVOR >
www.autonomija.info

UTICAJ RELIGIJE NA OBRAZOVANJE KROZ ISTORIJU

Obrazovanje u starom Rimu

Društveno i državno uređenje starog Rima karakterišu tri razdoblja:

1. rodovski Rim – od osnivanja grada Rima u VII veku pre nove ere;

2. republikanski Rim – od VI do I veka pre nove ere i

3. imperatorski Rim – od tridesetih godina pre nove ere do pada Rima 476. nove ere.

Značajna karakteristika rodovskog Rima jeste patrijarhalno uređena porodica. Stanovništvo se bavilo zemljoradnjom. Pater familias i drugi muški članovi porodice obavljali su fizički teške poslove u polju i vodili računa o vaspitanju dečaka, učeći ih praktičnim veštinama – radovima u polju, jahanju, rukovanju oružjem. Majka je sa kćerima obavljala kućne poslove.

Otac je nad ostalim članovima porodice i robovima imao absolutnu vlast (pa čak i pravo na njihov život).

„Tek rođeno dete bi stavljeni pred noge ocu koji bi mu davao pravo na život i obrazovanje ako ga podigne. U protivnom, ako ga otac ne podigne, dete je osuđivano na smrt...“*

Religija i obrazovanje bili su u funkciji patrijarhalnog obeležja odnosa u porodici.

Cilj vaspitanja i obrazovanja bio je stvaranje zemljoradnika - vojnika (zavisno od potrebe države).

Moralno vaspitanje zahtevalo je skromnost, hrabrost i ljubav prema domovini. To se postizalo pokoravanjem bogovima, roditeljima i državi. Republikanski Rim (6. vek pre nove ere) karakterišu mnogobrojna osvajanja novih teritorija, što je uslovilo porast broja stanovništva i njegovu šarenolikost.

Cilj republikanskog vaspitanja i obrazovanja bio je ispunjenje građanske dužnosti za odanost Rimu. To razdoblje karakteriše otvaranje javnih elementarnih škola, koje su nazivali Ludus.

Prvi stepen je ludus litterarius (od 7. do 13. godine), čija je suština bila pamćenje činjenica i podataka. Učilo se čitanje, pisanje i računanje.

Drugi stepen je grammaticus, gde se učila osnova besedničke veštine, temelj političke karijere. Rimljani kome je stalo do društvenog ugleda morao je, osim latinskog, pravilno da

se izražava i na grčkom jeziku.

U plemićkim porodicama bilo je uobičajeno govoriti grčki. Smatran je sastavnim delom najviše kulture. Upotreba grčkog jezika bila je značajna i zbog prisustva velikog broja grčkih lekara, filozofa, kućnih vaspitača i učitelja, robova.

Na ovom nivou učili su se osnovni pojmovi iz istorije, geografije i prirodnih nauka. Čitali su se Homer i dela grčkih filozofa.

Treći (poslednji) stepen je retorska škola. Tu se usavršavala veština besedništva, logika s veštinom iznošenja argumenata, sposobnost snalaženja u političkim situacijama i pravnim problemima.

Osnovno vaspitanje bilo je namenjeno dečacima i devojčicama. Trajalo je do dvanaeste godine. Nakon toga, školovanje su nastavljali samo dečaci iz imućnih porodica. Devojčice su se spremale za udaju. Sa četrnaest su već mnoge bile u braku.

Imperatorski period Rima obuhvatao je razdoblje od 500 godina i bila je izražena potreba za jakim državnim aparatom. Zato carska vlast ukida privatne škole i one dobijaju karakter državnih (njihov rad i sadržaje kon-

trolisala je država).

Država je odabirala učitelje i sveštenike dajući im povlastice. U ovom periodu osnivaju se škole univerzitetskog tipa, čiji su učenici bili isključivo iz imućnijih porodica (školarina je bila previsoka). Izučavala se retorika, kao i filozofija, matematika, pravo, književnost, medicina.

Najkreativnije i najcenjenije ideje u Rimu istakao je rimski filozof i govornik Marko Fabije Kvintilijan (u 1. veku nove ere). Nakon dvadesetogodišnjeg pedagoškog rada, kao veoma poštovan pedagog, napisao je delo u 12 knjiga "O vaspitanju govornika" (Institutio oratoria), gde je naveo i obradio metode učenja govorništva.

Religija Rimljana bila je politeistička. Nije se ticala pojedinca, već zajednice. U početku nije bila modifikovana, ni hijerarhijska. Bila je skup složenih drevnih obreda koji potiču s više destinacija.

Suština postojanja vere nije bila u samom obožavanju božanstava, već, kako se smatralo, u strahu od božnjeg besa ukoliko ne dobiju dovoljno počasti koje su im sledovale.

Osnova rimskog religijskog sistema bila je kapitalska trijada – Jupiter (bog svetla, pravde, istine, oluja, munja, gromova), Junona (boginja, zaštitnica Rima i Rimskog carstva, boginja

braka) i Minerva (zaštitnica zanatlja, umetnosti, ratnika, medicine, mudrosti, trgovine). Glavno svetilište im se nalazilo na Kapitolu. Okruživale su ih stotine nižih božanstava. Antičku religiju, naročito rimske paganstvo, karakterisalo je poistovećivanje svojih s božanstvima drugih naroda i obrnuti. Time je rimski Pantenon postao otvoren i tolerantan sistem u kome je karakteristika građanskog dominirala nad karakteristikom religioznog (u današnjem smislu).

Zvanje sveštenika bilo je dodeljeno svakoj osobi koja je sprovodila verske obrede (ne samo osobi koja je to bila po profesiji – sacerdotes, već i magistrati i pater familias).

Veliki broj učenih ljudi prema religiji se odnosio s izvesnom dozom ironije (mada su poštivali veliki broj božanstava). Podsemevali su se običajima vezanim za njih, ističući njihov formalizam i bespotrebnost. Okretali su se filozofiji kao izvoru moralnosti i emotivnosti u sopstvenom životu. Odnos Rimljana prema religiji odlično se vidi iz odlomka iz Ciceronovog dijaloga "De natura deorum" ("O prirodi bogova"), gde jedan od likova koji obavlja dužnost sveštenika prikazuje anegdotu:

"Simonid je, kada ga tiranin Hijeron upita kakva je piroda božanstava, za tražio jedan dan da razmisli. Kad ga narednog dana ovaj ponovo isto zapi-

ta, zatraži dva dana. Kako je svaki put tražio dvaput više dana, začuđeni Hjeron ga upita zašto to radi. Simonid reče: Što duže o tome razmišljam, to je sve manje nade da će naći odgovor.*

Slabljenjem Rimske imperije, dolazi do stagnacije u kulturi. Obrazovanje i vaspitanje sve više dobijaju religiozni karakter. Religija će u srednjem veku potpuno preuzeti ove oblasti.*

Oslabljena unutrašnjim sukobima i napadima germanskih plemena, Rimska imperija raspala se 476. godine. Od tog vremena u istoriji srednje, zapadne i južne Evrope počinje novo doba nazvano SREDNJI VEK. Ovaj period karakterišu feudalni društveni odnosi. Vlast i obrazovanje, bili su u rukama feudalaca.

Ono što je ključno za srednji vek jeste pojava hrišćanstva i to ne samo kao verski, već i društveni pokret (okupljaо je robeve i najniži sloj stanovništva na teritoriji Rimske imperije).

Period društveno-političke krize koja je snašla Rimsko carstvo omogućio je hrišćanstvu da se raširi i ojača, propovedajući „veru u spasenje i sreću van ovozemaljskog života“. Nastojala je da da odgovore tamo gde filozofija

nije mogla. Odlikuje je jednostavnost svojih osnovnih učenja pravila verskih obreda (koju su lako prihvatali neobrazovani delovi stanovništva).

Da bi se održalo u mnoštvu religija i filozofskih učenja tog vremena, hrišćanstvo je zahtevalo teoretsku obradu. Taj zadatak obavljali su sveštenici. Pomenućemo Tertulijana, jednog od najžešćih apologeta hrišćanstva tog vremena i njegov moto: „Verujem, jer je absurdno“ (Credo, quia absurdum est.). Time dao doprinos objašnjenju nekih pojmoveva za koje ih filozofija nije mogla dati.

Prvi misilac tog vremena bio je Aurelije Avgustin (354 – 430), koji je uspeo da elemente antičke filozofije i kulture integrise u temelje evropske civilizacije. On je tvorac filozofije hrišćanske crkve. Do 34. godine bio je pripadnik manihejske sekte, nakon čega prihvata hrišćanstvo i pokušava da crkveno učenje prikaže kao filozofski sistem u kome, da bi „saznao istinu“, čovek mora biti u božjoj milosti: „Bog ne otkriva svakome svoje istine, već onome ko se pokaže doslojan, a dostojan je onaj koji veruje u Boga.“* Na osnovu toga, Augustin daje teološko načelo: „Verujem da bih saznao.“

Crkva je bila glavni nosilac ekonomsko-političke vlasti, ali bila joj je važna prevlast i nad drugim društvenim delatnostima. Ona stvara i nameće čitavu teoriju duhovnosti koja je glavno oruđe verske dominacije nad svetovnim aspektima društva. Lajtmotiv tog vremena bio je suprotnost između duše i tela, ovozemaljskog i onozemaljskog života, koji je držao u podređenom položaju siromašan i neobrazovan deo stanovništva.

su tražili informacije koje bi zadovoljile njihovu intelektualnu radoznalost. Prevelika radoznalost bila je opasna: crkva je kažnjavala sve one koji nisu podržavali njenu dogmatsku teoriju duhovnosti i priznavali je kao jedinu istinitu.

U feudalnim dvorovima organizuje se vaspitanje visoke vlastele i feudalne elite.

Obrazovanje RITERA (ratnika-vitezova) ogledalo se u ovladavanju vojničkim veštinama. Zasnivalo se na ovladavanju SEDAM VITEŠKIH VEŠTINA (septem artes probitatis): jahanje, plivanje, gađanje streлом i kopljem, mačevanje, sastavljanje stihova.

Nakon toga, mladići su sticali titulu VITEZA i dobijali svoje mesto u društvu.

Supruge velikaša nadgledale su obrazovanje plemkinja. Naglašavala se priprema za brak.

U gradovima je najrasprostranjenija delatnost bila zanatstvo. ESNAFI, koji su razvojem feudalnog društva imali sve veći uticaj, uspostavili su sistem šegrtstva. Šegrti su živeli u majstorovoju kući i učili zanat pod njegovim nadzrom. Završni ispit bila je izrada majstorskog dela. Nakon toga, sledio je prijem u GILDU. Školovanje se ovde završavalo.

***Reference >**

- dr Sait Kačapor: ***“Istorijski pregled nastanka i razvoja škole”***, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd 1996.
- “***Stari Rim***”, Flavio Konti, Mono i Manjana, 2007.

***Linkovi >**

- antikvarne-knjige.com
- pedagog.rs
- arheologija.fr.gd
- licencazarad.palankaonline.info
- ibn-sina.net
- sr.wikipedia.org/sr
- dualsoft.rs

Obrazovanje u srednjem veku orijentisalo se na praktične potrebe. Svaki stalež imao je svoj model vaspitanja. Osnovni cilj bio je sticanje obrazovanja, srazmernog potrebama društvenog staleža kome osoba pripada. Malo je ljudi imalo želju za znanjem radi njega samog, retko

HRONIKA

10. januar 2015.

Komentarišući teroristički napad na redakciju časopisa „Šarli ebdo“ u Parizu u kome je poginulo 12 ljudi, **Muhamed Jusufspahić**, poznatiji kao muftija srpski, rekao je da je „smutnja kao uzrok gora od ubistva kao posledice“ i konstatovao da su „uzroci zla gori od zlih posledica“. Jusufspahić navodi i da novinare satiričnog francuskog nedeljnika „Šarli ebdo“ nisu ubili „priatelji muslimana niti priatelji slobode izražaja“.

U svom prepoznatljivom maniru, Jusufspahić se bavi izvrtanjem reči i manipulisanjem, u cilju diskreditacije slobode govora, i ukazuje na to da je crtanje karikatura gore ili barem jednak loše kao i sam masakr. Time je sebe svrstao u kategoriju tzv. „ali kvazimoralista“. To je isto kao da je rekao: „Nije u redu ubiti, ALI...“

Nema „ALI“, gospodine Jusufspahiću!

Tačno je da karikaturiste nisu ubili priatelji muslimana. Ubili su ih muslimanski ekstremisti, isti oni koji su neprijatelji slobode izražavanja. Zašto je to teško priznati, gospodine Jusufspahiću? Nije li ovo školski primer muslimanskog principa „takije“?

<http://goo.gl/GbZXAB>

Srpska pravoslavna crkva osudila je „gnusni“ teroristički napad u Parizu, ali i pozvala medije u Srbiji da ne prenose blasfemične karikature islamskog proroka Muhameda jer time „najgrublje vredaju verska osećanja“ sugrađana islamske vere.

Osdjila je, ALI...

U saopštenju se navodi da neki mediji objavljujući takve karikature „nehotice ili iz elementarnog neznanja, što ih ne oslobađa odgovornosti, podstiču netrpeljivost, pa i otvoreno neprijateljstvo prema prijateljima muslimanske vere, odnosno Islamske zajednice.“

Odgovorni su karikaturisti, a ne islamisti. Sjajna logika.

„Ruganje istorijskim ličnostima koje su formirale verski identitet stotina miliona naših savremenika nalazi se izvan granica zakonom zamenjenog slobodnog izražavanja i apsolutno je nedopustivo. Pozivamo poslenike naših medija da odmah prestanu sa ovakvim duhovnim nasiljem i da poštuju verska osećanja svih građana,“ navodi se u saopštenju.

Ako ih ima više stotina miliona, znači da su u pravu. Sloboda govora postoji, ali ponešto je izvan zajamčene slobode. Sjajna logika.

SPC je izrazila solidarnost „braći muslimanima“ i navela da vernici SPC, „čija verska osećanja su u pojedinim medijima na isti ili sličan svetogrđni način izložena ponizavajućim prikazima, ni na koji način ne odobravaju takvo shvatanje slobode stvaralaštva i prirode sekularnog društva“.

Ne vole se, ali kad im odgovara, brane jedni druge. Pozivaju se na sekularnost jedino kad im odgovara, a inače sekularnost narušavaju i zaobilaze koliko god mogu.

U zaklučku SPC navodi da na provokacije takve vrste reaguje Hristovom molitvom: „Oče, oprosti im jer ne znaju šta čine!“.

Molitva? Da, pomaže, kako da ne.

<http://goo.gl/5jz2zv>

20. januar 2015.

Pokrajinski zaštitnik građana upozorio je na neprimereno ponašanje uprave JKP „Vodovod i kanalizacija“ koja je osveštala vodu iz gradskog vodovoda.

Ombudsman podseća da je Srbija Ustavom definisana kao svetovna država u kojoj su država i crkva odvojene, te da je ovakvo ponašanje JKP „Vodovod i kanalizacija“ u suprotnosti sa jednim od osnovnih načela Ustava.

- Neprimereno je da javno preuzeće, kao vršilac javnih ovlašćenja, obeležava verske praznike i time dovodi u pitanje ustavne principe - stoji u saopštenju ombudsmana.

Potez uprave ViK-a osudio je i LSV, koji je zatražio da se gradska vlast odredi prema skandalu sa osvećivanjem vode u gradskom vodovodu.

- Odakle pravo organizaciji Dinara - Drina - Dunav da tako nešto organizuje u sekularnoj državi i preduzeću čiji su vlasnici svi građani Novog Sada, bez obzira na nacionalnu i versku pripadnost? Eto još jednog dokaza o tome kako izgleda kada grad vode bahati, nesposobni i nestručni. Činjenica da je savetnik direktora ujedno i predsednik DDD pokazuje da je za tu organizaciju JKP „Vodovod i kanalizacija“ partijski plen i stranačko preuzeće. Kada o najvažnijem komunalnom preuzeću u Novom Sadu odlučuje neko ko je osumnjičen za kupovinu glasova i umešan u niz skandala i afera, sledeće što možemo očekivati je da nam osvećivanje vode bude obavezna stavka na računima - navodi LSV.

Zaštitnik građana i LSV su apsolutno u pravu. Nažalost, to je manjina, a većina partija i političara krši sekularnost.

Koalicija „Svi za Novi Sad“, čiji članovi stoje iza osveštavanja vode, navela je da je sve urađeno u skladu sa tradicijom.

Sa kojom tradicijom, gospodo? Tradicija je i lapot. I strndžanje.

- Koalicija „Svi za Novi Sad“ (NP DDD i SPO) pozdravlja obnovu slave JKP „Vodovod i kanalizacija“ i čin osvećenja vode koju ovo preuzeće proizvodi, jer je to u skladu sa tradicijom i verom našeg naroda koje ne treba da se stidimo, nego, naprotiv, da se njome ponosimo.

Čega se pametan stidi...

U isto vreme, nemamo ništa protiv ni da Rimokatolička crkva uzme učešće u tome, ako želi.

A zašto samo rimokatolička? Postoji na desetine hiljada denominacija. Našim sugrađanima koji su ateisti svakako ovaj čin ništa ni ne znači, pa ne vidimo razlog za hajku na pravoslavnog sveštenika koji je u ovom obredu učestvovao - stoji u saopštenju.

Ova koalicija je istovremeno predložila da LSV osvešta i svoje prostorije i da „istera đavola iz njih“.

Puno sreće sa isterivanjem đavola. Isterajte i džinove, patuljke i duhove...

<http://goo.gl/swbVOz>

09. februar 2015.

Sveštenik SPC-a Velibor Džomić napustio je Crnu Goru, što mu je nałożeno rešenjem Ministarstva unustrašnjih poslova (MUP) koje je tako odlučilo na osnovu procene Agencije za nacionalnu bezbednost (ANB) da Džomić „predstavlja opasnost po nacionalnu bezbednost“ zemlje. Amfilohije je u reagovanju optužio crnogorsku vlast da „želi da uništi Srpsku crkvu“ u Crnoj Gori, a nadležne koji su odlučili da svešteniku SPC uskrate boravak u zemlji nazvao „bezbožnim Montenegrinima“.

„Ne može se protiv boga ratovati“, poručio je Amfilohije u reagovanju i izrazio nadu da će „progoniteljima crkve Hristove... svetosavske, gospod vratiti pamet da shvate da je crkva nepobediva“.

Pitanje za Ristu Radovića: Ako je crkva nepobediva, zašto Džomić nije ostao u Crnoj Gori, nego je uzmakao ispred „bezbožnih Montenegrina“?

<http://goo.gl/GyiB14>

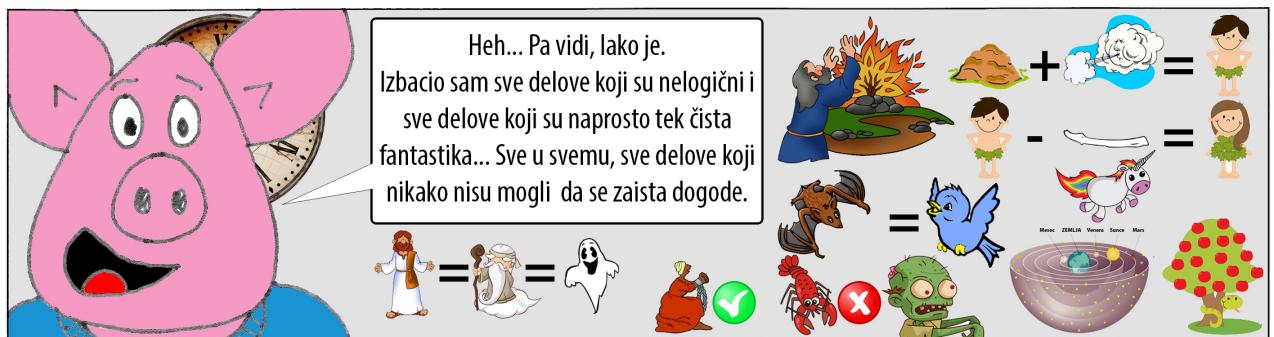
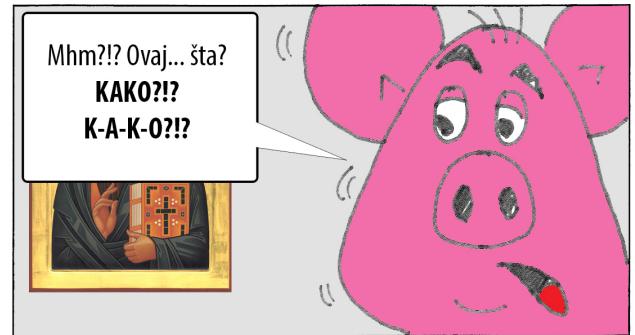
09. februar 2015.

Pokret Dveri zahteva od direktora knjaževačkih škola da ukinu pretplatu na časopis za decu „Mali Politikin Zabavnik“. Dveri zahtevaju i reagovanje države, posebno Ministarstva просвете, jer dotočni časopis „propagira demonizaciju i okultost deci“, s obzirom da se „u njemu nalaze zabrinjavajuće i nedopustive slike“, što „predstavlja opasan, antihrišćanski pokušaj da se izmanipuliše realnost i deca uvedu u okultne radnje i agresivno ponašanje“, ističu Dveri u saopštenju za javnost.

Smatramo da bi adekvatna reakcija države bila ukidanje Dveri, jer propagira umišljene i izmaštane, a u realnosti nepostojeće pojave kao što su demonizacija i okultnost. Dakle, neko ko ne zna šta je realnost, plaši se da neko drugi realnošću manipuliše.

<http://goo.gl/YzYTg2>

HUMOR

To je mali korak za čoveka, ali veliki za čovečanstvo!

powered by facebook.com/Religioten

Citatii

Religiozna vera nema moć da pomeri planine. Ali ima moć da pokrene rulju da ubije nezaštićenu ženu, ima moć da pokrene čoveka da ubije sopstvenu crku ili da samog sebe digne u vazduh.

Ričard Dokins

Žena konvertit u islam je isto što i crnac konvertit u ropstvo.
Nepoznati autor

Ako postoji Bog, njegov plan deluje kao plan nekog ko nema plan.

Edi Izard

Zaboravite Isusa. Zvezde su umrle da biste vi danas bili ovde.
Lorens M. Kraus

Što se više čovek poziva na religiju, više veruje. Što više veruje, manje zna. Što manje zna, to je gluplji. Što je gluplji, lakše se sa njim upravlja. Što je lakše sa njim upravljati, lakše ga je eksplorativati. Što je više eksplorativan, to je siromašniji. Što je on siromašniji, bogatija i moćnija klasa dominira. Što više moći i bogatstva sakupi, teži je jaram oko vrata ljudima.

Johan Most

Mnogo je lakše obmanuti čoveka nego mu objasniti da je obmanut.

Lenghorn Klemens

Kako se zove alternativna medicina koja zaista djeluje? Zove se medicina.

Tim Minčin

Pristojnost ljudi ne proističe iz religije. Prethodi joj.

Kristofer Hičens